

ETIČKI KODEKS INA GRUPE

INA
GRUPA

Sadržaj

PORUKA PREDsjedNICE UPRAVE	2
I. VODIČ KROZ ETIČKI KODEKS	5
I.1. Područje primjene	7
I.2. Kako postupati u skladu s kodeksom? – opće odgovornosti naših zaposlenika	8
I.3. Koje su obveze voditelja? – dodatne odgovornosti rukovoditelja	8
I.4. Što očekujemo od naših vanjskih dionika? – opće odgovornosti naših dionika (poslovni partneri, kupci, podizvođači, sponzorirani subjekti itd.)	9
I.5. Nulta stopa tolerancije na odmazdu	9
I.6. Organizacija	9
II. ETIČKE VRIJEDNOSTI INA GRUPE	11
III. NAČELA ETIČNOG POSLOVNOG PONAŠANJA	15
III.1. Održivi razvoj	16
III.2. Ljudska prava	17
III.2.1. Zaštita zdravlja, sigurnosti i okoliša	18
III.2.2. Jednako postupanje prema svima i jednake prilike	22
III.2.3. Dostojanstvo i uzajamno poštovanje	23
III.2.4. Zaštita privatnosti	24
III.2.5. Prakse poštenog rada	25
III.3. Slobodna i poštena trgovina i tržišno natjecanje	26
III.3.1. Pošteno tržišno natjecanje	26
III.3.2. Sukladnost s kontrolom uvoza-izvoza, ograničenjima i sankcijama	28
III.4. Borba protiv korupcije i borba protiv prijevара	29
III.4.1. Podmićivanje i korupcija	29
III.4.2. Pokloni i ugošćavanje	32
III.4.3. Prijevара	34
III.4.4. Pranje novca	35
III.4.5. Trgovanje na osnovi povlaštenih informacija i manipuliranje tržištem	36
III.4.6. Točno izvještavanje i integritet poslovnih postupaka	37
III.5. Odanost korporaciji	38
III.5.1. Izbjegavanje sukoba interesa	38
III.5.2. Zaštita imovine društava	40
III.5.3. Zaštita poslovnih tajni i poslovne informacije	41
III.5.4. Zaštita intelektualnog vlasništva	42
III.5.5. Zaštita podataka, digitalni sustavi	43
III.6. Povjerljivi poslovni odnosi i odgovorni odnosi s dionicima	44
III.6.1. Odnosi i komunikacija s poslovnim partnerima	44
III.6.2. Suradnja s lokalnim zajednicama	46
III.6.3. Naši stavovi u odnosu na političke aktivnosti	47
III.6.4. Odnosi s Vladom i zagovaranje	47
III.6.5. Ulaganje u zajednicu, sponzorstva i donacije	48
III.6.6. Javno objavljivanje, društveni mediji i odnosi s medijima	49
IV. PRIJAVA NEETIČNOG PONAŠANJA	50

predsjednica Uprave Ine

Vjerujemo da je naša predanost etičkom ponašanju jedna od najvažnijih komponenti poslovanja INA Grupe i da su čvrsti etički temelji INA Grupe rezultat tih težnji. U INA Grupi predani smo poslovanju na ispravan način, temeljenom na kulturi etike i usklađenosti. Zadovoljavanje društvenih potreba srž je našeg poslovanja.

Dugoročno se možemo uspješno suočiti s izazovima konkurentskog tržišnog okruženja prihvaćajući imperative moralne odgovornosti, kako kao pojedinci tako i kao tvrtka. Možemo osigurati povjerenje naših zaposlenika, kupaca, dioničara, poslovnih partnera, zajednice i svakog dionika te očuvati ugled kompanije etičkim ponašanjem i punom usklađenosti sa zakonom.

Ponosni smo na naše dosadašnje rezultate. Etički kodeks INA Grupe uveden je 2010. godine i od tada se ažurira u skladu s našim razvojem. Naša odgovornost nije ograničena korporativnim granicama. INA Grupa je u potpunosti svjesna odgovornosti koju ima za sve unutarnje i vanjske dionike, stoga se svjesno trudimo prenijeti srž naših vrijednosti na druge strane.

Neetičko ili nesukladno ponašanje, ili čak naizgled neetičko ponašanje u vezi s našim poslovanjem moglo bi lako ugroziti povjerenje u INA Grupu. Stoga je naša čvrsta namjera i predanost da svako kršenje standarda navedenih u našem Etičkom kodeksu neizbježno ima posljedice i pravi lijek. INA Grupa provodi politiku nulte tolerancije prema korupciji, kartelima, kršenju ljudskih prava te narušavanju zdravlja, sigurnosti i pravila zaštite okoliša.

Imamo jasan zajednički interes i cilj, ojačati i očuvati etičke temelje našeg poslovanja i zaštititi naše temeljne vrijednosti. Odlučni smo promicati i poticati etičko ponašanje kroz osobno vodstvo. INA Grupa želi biti energija pozitivnih promjena i očekujemo da će svi dionici s nama udružiti napore u ostvarenju ovog zajedničkog cilja!

Zsuzsanna Ortutay
predsjednica Uprave Ine

Etički kodeks sadrži općenite smjernice o očekivanjima INA Grupe te ističe naše zajedničke vrijednosti i načela za koje očekujemo da ih se svi radnici pridržavaju.

I.

VODIČ KROZ
ETIČKI KODEKS

Etički kodeks INA Grupe predstaviti će vam načela, ponašanja i postupke kojima se stvara kultura etike i osigurava rad u skladu sa svim zakonskim i internim propisima. Pomoći će vam da prepoznate situacije koje bi se mogle pojaviti u vašem poslu, a mogle bi biti u suprotnosti s našom korporativnom etikom. Također ćete naučiti što učiniti ako imate pitanja o tome što se smatra etičnim ponašanjem ili ako se susretnete s postupcima koji nisu u skladu s Etičkim kodeksom.

Etički kodeks sadržava praktična pitanja i odgovore kao primjere, ali ne može i ne daje smjernice o svakoj mogućoj situaciji i njime se ne može detaljno pokriti svaka tema. Zakoni i propisi koji se primjenjuju na INA Grupu također propisuju zahtjeve i daju smjernice o određenim temama o kojima se raspravlja u Etičkom kodeksu. Samo čitanje ovog Kodeksa ne može zamijeniti postupanje u skladu sa zakonom i propisima društva. U svakom slučaju kada se primjenjuju i interni i vanjski propisi i odredbe Kodeksa prevladavat će restriktivnije pravilo, odnosno ako Kodeks nameće restriktivnije zahtjeve od pravila koja se primjenjuju u određenoj zemlji, primjenjivat će se odredbe Kodeksa u okviru lokalnih zakona.

Kada su očekivanja u vezi s određenom vrstom ponašanja nejasna, treba zatražiti smjernice kako je opisano u nastavku. Etički kodeks ponajprije regulira vrstu ponašanja koja se očekuje u poslovanju, ali istodobno INA Grupa od svih zaposlenika očekuje da i nakon radnog vremena i kao fizičke osobe postupaju i komuniciraju u skladu s Etičkim kodeksom.

Etički kodeks stupa na snagu 1. travnja 2022. i vrijedi za cijelu INA Grupu. Rok za reviziju: godišnji pregled njegove relevantnosti, a po potrebi i češće.

Kada se suočite s izazovnom etičkom odlukom, odgovorite na sljedeća pitanja kako biste utvrdili korake koje treba poduzeti:

1. U čemu je problem? Zašto me ova situacija zabrinjava? Zar zaista ne znam što bih trebao učiniti ili jednostavno nisam spreman učiniti ono što zapravo smatram ispravnim?
2. Na koga će još utjecati moja odluka? Koje su moguće posljedice moje odluke na mojeg rukovoditelja, kolegu, dioničare, kupce, dobavljače, lokalne zajednice, daljnje vanjske dionike i cijelu INA Grupu?
3. Kako ću se osjećati nakon takve odluke? Mogu li svoju odluku otvoreno i mirne savjesti podijeliti s obitelji, prijateljima i kolegama?
4. Mogu li obrazložiti svoju odluku ako je potrebno?
5. Kako bih se osjećao da je ista odluka koju je donio netko drugi utjecala na mene?
6. Kako bih se osjećao da se moja odluka pojavi u naslovima vijesti?
7. Kako Etički kodeks, zakoni i propisi reguliraju to pitanje?

Ako još niste sigurni kako postupiti, javite se lokalnom etičkom službeniku ili Etičkom povjerenstvu (podaci za kontakt nalaze se na str. 50). Svatko ima odgovornost progovoriti ako svjedoči događaju koji je nesiguran, neetičan, potencijalno štetan ili neusklađen s poslovanjem.

1.1. PODRUČJE PRIMJENE – NA KOGA SE ODNOSI OVAJ KODEKS?

Svi rukovoditelji i zaposlenici društava članica INA Grupe, odnosno društvo INA – Industrija nafte, d.d. (INA, d.d.), društvo majka i sva društva kojima izravno ili neizravno upravlja INA, d.d., moraju postupati u skladu s Etičkim kodeksom. Potrebno je osigurati da se svi zaposlenici maloprodajnih mjesta INA Grupe upoznaju s Etičkim kodeksom i poštuju ga. U svim društvima u kojima je INA, d.d. imatelj dionica, ali nema kontrolu svjesno ćemo nastojati osigurati usvajanje naših etičkih standarda ili ekvivalentnih politika i kulture. Također zahtijevamo da svi naši dobavljači, izvođači, distributeri, ugovorni, sponzorirani ili podržani partneri i naši drugi dionici djeluju u skladu s Etičkim kodeksom.

I.2.

KAKO POSTUPATI U SKLADU S KODEKSOM? – OPĆE ODGOVORNOSTI NAŠIH ZAPOSLENIKA

- Pročitajte Etički kodeks i upoznajte se s njegovim odredbama.

- Izjavite da ćete se pridržavati pravila Etičkog kodeksa i potpišite pisanu izjavu.

- Prođite edukaciju i položite test o etici putem e-učenja ili uživo.

- Ponašajte se etično i u skladu s primjenjivim zakonima i smjernicama, vrijednostima INA Grupe, propisima i našim ciljevima.

- Postavljajte pitanja i izrazite zabrinutost ako ste u nedoumici ili saznate za moguće kršenje zakona, propisa ili Etičkog kodeksa.

- U potpunosti surađujte kada ste uključeni u etičku istragu ili reviziju usklađenosti.

- Pobrinite se da se naši partneri upoznaju s etičkim očekivanjima INA Grupe.

I.3.

KOJE SU OBVEZE VODITELJA? – DODATNE ODGOVORNOSTI RUKOVODITELJA

- Obvežite se na poštivanje vrijednosti u svakoj odluci i vlastitim postupcima.

- Pružite primjer etičkim i usklađenim ponašanjem kako biste razvili i održali kulturu etičkog poslovanja.

- Uložite sve napore kako biste osigurali da se svi upoznaju s Etičkim kodeksom i da se njegovi zahtjevi ispravno razumiju, uključujući i godišnju prezentaciju o etičkim pitanjima.

- Kontinuirano nadzirite poštivanje etičkih načela.

- Podržite zaposlenike koji postavljaju pitanja u dobroj namjeri.

- Osigurajte da zaposlenici koji postavljaju pitanja ili upozoravaju na probleme zbog toga nikada ne budu izloženi bilo kakvoj vrsti odmazde.

- Poštujte standarde etičkog ponašanja pri ocjenjivanju učinka podređenih.

- Odmah prijavite moguća kršenja Etičkog kodeksa koja zahtijevaju provođenje istrage.

I.4.**ŠTO OČEKUJEMO OD NAŠIH VANJSKIH DIONIKA? – OPĆE ODGOVORNOSTI NAŠIH DIONIKA (POSLOVNI PARTNERI, KUPCI, PODIZVOĐAČI, SPONZORIRANI SUBJEKTI ITD.)**

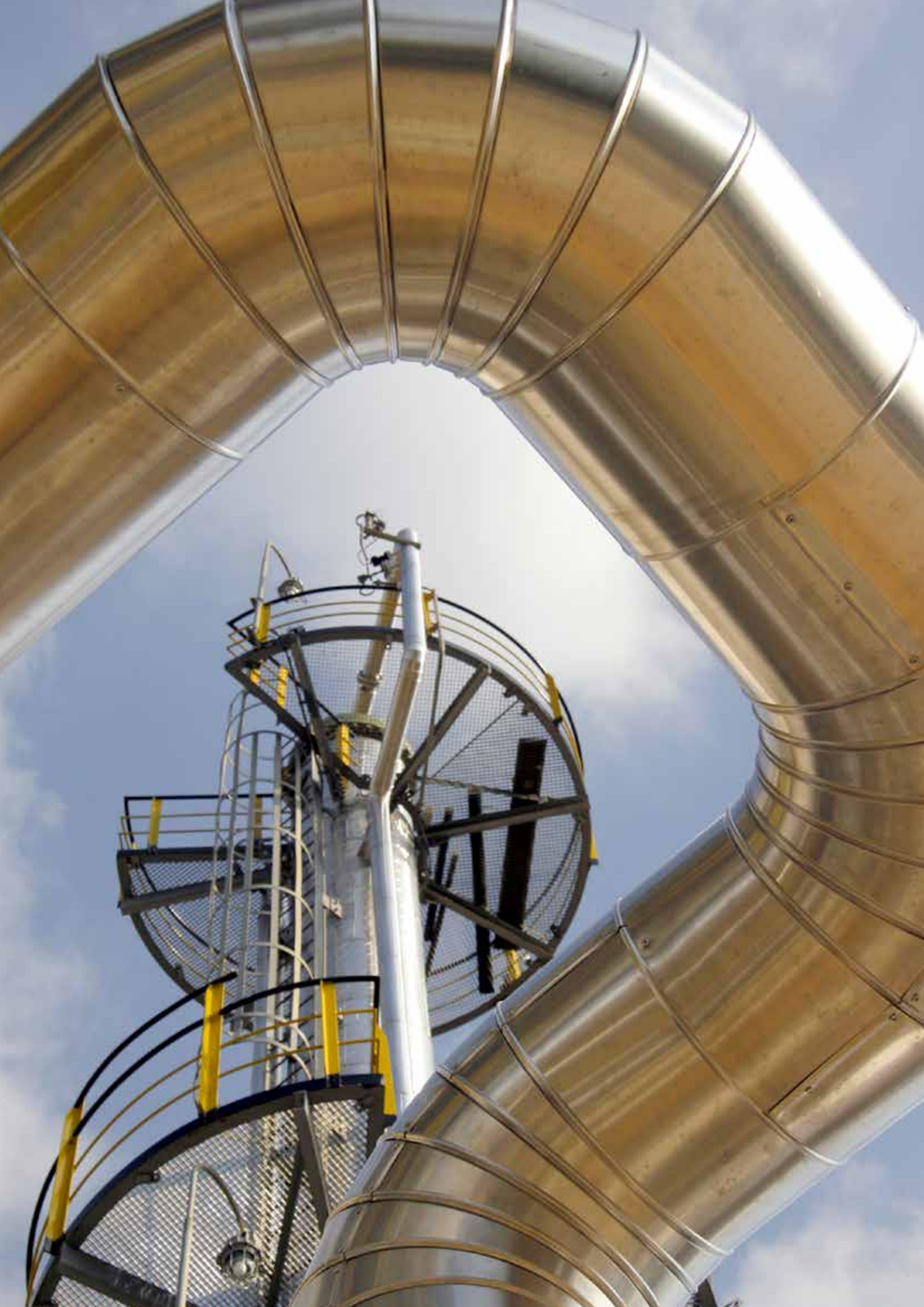
-
- Upoznajte se s Etičkim kodeksom.
-
- Prihvatite obvezu pridržavanja Etičkog kodeksa poslovnih partnera INA Grupe.
-
- Nastojte imati vlastiti kodeks koji regulira etička pitanja.
-
- Djelujte u skladu s tim vrijednostima i poduzmite vlastite mjere za osiguranje usklađenosti s tim vrijednostima.
-
- Primijenite ovo ponašanje u cijelom svojem lancu vrijednosti.
-

I.5.**MULTA STOPA TOLERANCIJE NA ODMAZDU**

INA Grupa neće tolerirati bilo kakvu odmazdu prema osobama koje prijavljuju moguća kršenja Etičkog kodeksa ili izražavaju zabrinutost u dobroj vjeri. Navodi o odmazdi moraju se prijaviti. Etičko povjerenstvo ispitat će sve takve navode i poduzeti odgovarajuće mjere. Svatko tko je odgovoran za odmazdu protiv pojedinaca koji prijave sumnju na neetično ponašanje, druge rizike neusklađenosti ili poslovne rizike bit će podvrgnut disciplinskim mjerama. Ako sumnjate da ste vi ili netko drugi bili žrtva odmazde zbog prijave etičkog incidenta ili pitanja neusklađenosti, odmah se javite lokalnom etičkom službeniku ili Etičkom povjerenstvu.

I.6.**ORGANIZACIJA**

Etičko povjerenstvo nadzire etički program INA Grupe i redovito izvješćuje Upravu Ine, predsjednika Uprave i Nadzorni odbor o obavljenim zadacima, nalazima istrage i prijavljenim etičkim incidentima. Radni odbor Etičkog povjerenstva jest Pripremno povjerenstvo koje donosi preliminarne procjene i odluke. Podršku Etičkom povjerenstvu pružaju i lokalni etički službenici.

II.

ETIČKE VRIJEDNOSTI INA GRUPE

- POŠTIVANJE ZAKONA** INA Grupa odlučna je djelovati u dobroj vjeri u sklopu odgovarajućeg pravnog okvira. Poštujemo pravila, propise i zakon, uključujući zakonske uvjete, kodekse industrije i organizacijske norme koje su povezane s našim poslovnim aktivnostima. Smatramo da su regulatorne mjere temelj. Naša etika obuhvaća više od same pravne sukladnosti, ona integrira norme dobrog korporacijskoga upravljanja, najbolje prakse i očekivanja zajednice.
- ODGOVORNOST** INA Grupa preuzima odgovornost za utjecaj vlastitog poslovanja i uzima u obzir potrebe i očekivanja unutarnjih i vanjskih dionika, uključujući kolege, dionike, poslovne partnere, dobavljače, partnere u zajedničkim poslovanjima, klijente, konkurente, vladine i političke dionike, nevladine organizacije (NVO) i lokalne zajednice. Upotrebom pristupa održivog razvoja radimo odgovorno na način koji uzima u obzir gospodarstvo, društvo i okoliš.
- INTEGRITET** Povjerenje drugih možemo pridobiti integritetom, odnosno dosljednošću misli, riječi i djela. Navedeno uključuje stavljanje profesionalnih etičnih standarda ispred pojedinačnih ili čak organizacijskih ciljeva. Održavanje integriteta često iziskuje moralnu hrabrost, snagu za učiniti pravu stvar, život u skladu s etičnim načelima unatoč mogućem pritisku da se učini drugačije.
- POŠTOVANJE PREMA DRUGIMA** Prema svima se odnosimo s poštovanjem. Poštujemo svačije ljudsko dostojanstvo, autonomiju, privatnost, prava i interese. Držimo se zlatnog pravila, odnosno težimo ponašati se prema drugima onako kako bismo željeli da se drugi ponašaju prema nama. Poštovanje je temelj našeg timskog duha i partnerstva.
- ISKRENOST** Iskreni smo u svim komunikacijama i djelima. Čvrsto vjerujemo da je iskrenost temelj uzajamnog povjerenja na kojem se gradi i štiti dobar ugled INA Grupe i moralnost društava INA Grupe. Odani smo organizaciji i osobama s kojima radimo unutar okvira drugih etičnih načela.
- POŠTENJE** Pošteni smo i pravedni u svim poslovnim odnosima, uključujući nadmetanje s konkurencijom. Odani smo pravdi, jednakom postupanju prema svima i jednakim prilikama za pojedince i poslovne partnere, toleranciji i prihvaćaju raznolikosti. Naši se odnosi temelje na uzajamnom povjerenju i poštovanju te se pošteno ophodimo prema svojim poslovnim partnerima.
- BRIŽNOST** Razumijemo pojam dionika u širokom smislu i uvijek težimo razmotriti poslovne, društvene, ekološke, zdravstvene, fizičke i emocionalne posljedice naših radnji na sve dionike. Želimo postići poslovne ciljeve na način koji izaziva najmanje štete i koji ima najveći pozitivni učinak na našu Grupu, na naš vrijednosni lanac, na našu zajednicu i društvo, kao i okoliš općenito.
- POUZDANOST** Težimo ostvarivanju izvrsnosti u svako doba i u svemu te stalno nastojimo povećati znanje i povjerenje, pružajući pouzdanu kvalitetu proizvoda i usluga. Iznimno je važno ugraditi naše vrijednosti u ponašanje osoba koje rade za našu organizaciju na svim njenim razinama. Odlučni smo ispuniti svoje dogovore i trudimo se svim snagama djelovati sukladno onom što smo obećali i onim na što smo se obvezali.
- DUŽNOST** Želimo biti transparentni i odgovorni. Priznajemo i prihvaćamo korporacijsku i osobnu odgovornost za etičnu kvalitetu svojih djela i radnji. Svaki rukovoditelj i radnik mora djelovati sukladno našem Etičnom kodeksu. Ako znamo ili sumnjamo da netko krši naše vrijednosti, moramo imati hrabrosti i dužni smo progovoriti o tome.

III.

NAČELA ETIČNOG POSLOVNOG PONAŠANJA

III.1. ODRŽIVI RAZVOJ

INA Grupa posvećena je održivom razvoju i ispunjavamo trenutačne potrebe bez ugrožavanja potreba budućih generacija. Kako bismo ovo ostvarili kombiniramo gospodarske, ekološke i društvene čimbenike i donosimo odluke kako bismo maksimizirali dugoročnu vrijednost dionika i očuvali svoju dozvolu za rad.

Održivi razvoj uključuje proaktivno upravljanje rizicima i prilikama koji su povezani s dugoročnim gospodarskim, ekološkim i društvenim problemima.

Zbog toga:

- primjenjujemo načelo održivosti u svakodnevnom radu,
- nastavljamo pružati bitne informacije društvu i dionicima,
- razvijamo procese koji omogućuju INA Grupi poboljšanje svog rada u skladu s najboljim međunarodnim praksama i s redovitom procjenom održivosti poslovanja.

ŠTO ČINITI

- Primjenjujte načela održivog razvoja na svoje odluke i u svakodnevnom radu; uvijek sagledajte široku sliku.
- Osigurajte integraciju elemenata održivog razvoja u svaku stratešku odluku.
- Osigurajte odgovornu inovaciju koja se bavi i socijalnim i etičkim pitanjima.

ŠTO NE ČINITI

- Nemojte nikad ignorirati ciljeve održivog razvoja.
- Nikad se nemojte odnositi prema održivosti samo kao prema pitanju ugleda.

Jasna Pipunić, predstavnica
radnika u Nadzornom odboru

Radnička prava obuhvaćaju široku lepezu ljudskih prava – od prava na dostojanstven rad, povoljne radne uvjete, pravo na jednaku plaću za jednaki rad, pravo na zdravlje i sigurnost na radnom mjestu, pravo na privatnost na radu, kao i pravo na udruživanje. Stoga, kad kažemo da se borimo za radnička prava, zapravo se borimo za osiguravanje važnih ljudskih prava. Zadatak je sindikata dati doprinos u postizanju dobrih kolektivnih ugovora u društvima u kojima djelujemo i osigurati kvalitetan socijalni dijalog s poslodavcem. Upravo poslodavac novim Etičkim kodeksom ide korak dalje i potvrđuje etička i moralna načela u radu radnika koja su važna kako za osobni, tako i za profesionalni razvoj unutar kompanije.

III.2. LJUDSKA PRAVA

U INA Grupi posvećeni smo poštivanju ljudskih prava svih dionika i od njih tražimo da isto tako poštuju prava drugih. Ta prava obuhvaćaju niz građanskih, političkih, ekonomskih, socijalnih prava i prava na kulturu, uključujući, ali ne ograničavajući se na:

- pravo na ljudsko dostojanstvo,
- pravo na život,
- slobodu i sigurnost osobe,
- pravo na najviši mogući standard zdravlja,
- pravo na pravedne i povoljne uvjete rada,
- pravo na pravednu plaću i pristojan život,
- pravo na odgovarajući životni standard,

- pravo na osnivanje i pristupanje sindikatu i pravo na kolektivno pregovaranje,
- slobodu od svih oblika prisilnog ili obveznog rada,
- slobodu od dječjeg rada,
- slobodu od diskriminacije,
- slobodu mišljenja.

Poštivanje ljudskih prava uključuje, ali nije ograničeno na djelovanje sukladno korporativnim politikama, primjenjivim zakonima i propisima, suradnju s dionicima i pridonosnje općenitoj dobrobiti zajednica i društva u kojima djelujemo.

Cilj nam je ne samo podržavati ljudska prava, nego i aktivno ih promovirati diljem svog vrijednosnog lanca te doprinijeti pozitivnom učinku na društvo. Podržavamo zaštitu ljudskih prava i osuđujemo kršenje ljudskih prava u bilo kojem obliku.

Osiguravamo poštivanje ljudskih prava procjenom učinka svojih radnji. Posebno smo usredotočeni na radnike, dobavljače i lokalne zajednice te ranjive društvene skupine autohtonog stanovništva, žena, nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičnih manjina, djece, osoba s invaliditetom i radnika migranata i njihovih obitelji.

Posebno pazimo na pružatelje usluga zaštite i sigurnosti koji rade u ime INA Grupe kako bismo spriječili bilo kakvo kršenje ljudskih prava tijekom njihovog rada. Putem sustava za podnošenje pritužbe na razini INA Grupe, ističemo važnost pružanju odgovarajućih učinkovitih mjera protiv bilo kakvog mogućeg negativnog utjecaja na ljudska prava, koji bi se mogao dogoditi.

ŠTO ČINITI

- Uvijek poštujujte ljudska prava.
- Sudjelujte u edukacijama o ljudskim pravima i prenosite stečeno znanje poslovnim partnerima.
- Postupajte s dužnom pažnjom u odnosu na ljudska prava u poslovnim aktivnostima, uključujući, ali ne isključivo, poslovni razvoj, projekte istraživanja i proizvodnje, odabir poslovnog partnera i dobavljača ili izvođača i javne poslove.
- Komunicirajte i u suradnji s našim dionicima pokušajte pronaći rješenja za bilo kakve utjecaje na ljudska prava.
- Poduzmite sve mjere za sprječavanje i ublažavanje štetnih učinaka na ljudska prava.
- Osigurajte odgovarajuće mjere i očekujte od naših poslovnih partnera da poštuju ljudska prava.
- Prijavite sva kršenja ljudskih prava u sklopu naših poslovnih aktivnosti, unutar našeg lanca opskrbe ili bilo kakva kršenja povezana s našim poslovanjem.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada nemojte zažmiriti na moguće štetne učinke nekog plana, akcije ili radnje na ljudska prava.
- Ne tretirajte poštivanje ljudskih prava isključivo kao dužnost vlade ili kao odgovornost drugih organizacija ili drugih organizacijskih jedinica INA Grupe.
- Nemojte tolerirati kršenje ljudskih prava.

PITANJE Planirani projekt mogao bi utjecati na vodoopskrbu lokalne zajednice. Ako se izda svaka dozvola nadležnih tijela, mogu li pretpostaviti da to nije naša odgovornost i da će nadležna tijela to riješiti ako dođe do problema?

ODGOVOR Ne, ne možete. Moramo uzeti u obzir i poštivati prava ljudi na koje utječe naše poslovanje i izvan doseg pravnih usklađenosti. Prijavite nedoumice izravno nadređenom ili kontaktirajte s Etičkim povjerenstvom.

III.2.1. ZAŠTITA ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA

Svjesni smo da je INA Grupa kao značajna energetska korporacija suočena s velikim rizicima kada je riječ o sigurnosti kojom se može izravno ili neizravno utjecati na okoliš. Zbog toga sve snažnijim zastupanjem pravnog okvira, zajedno sa očekivanjima dionika i ulagača, utječemo na sve što se smatra odgovarajućim upravljanjem rizicima.

Poštivanjem ljudskih prava izbjegavamo nanošenje štete osobama, dovođenje okoliša u opasnost ili nastanak štete po okoliš te smanjujemo rizike u pogledu zdravlja, sigurnosti i okoliša, koji mogu nastati zbog naših djelovanja. Predano stvaramo sigurne radne uvjete i nastavljamo poboljšavati svoju učinkovitost u ekološkom upravljanju uz kvalitetno tehničko postrojenje i opremu, odgovarajuće osoblje i aktivnu kulturu zdravlja, sigurnosti i okoliša.

Miroslav Skalicki,
član Uprave

Svjesni smo da je poslovanje INA Grupe izloženo sigurnosnim rizicima koji mogu izravno ili neizravno utjecati na okoliš. Zbog toga uvažavamo pravni okvir, očekivanja dionika i ulagača te odgovorno utječemo na sve što se smatra odgovarajućim upravljanjem rizicima. Predani smo stvaranju sigurnih radnih uvjeta. Uz veću učinkovitost u ekološkom upravljanju, kvalitetna tehnička postrojenja i opremu te odgovarajuće osoblje gradimo aktivnu kulturu zdravlja, sigurnosti i okoliša.

Goran Pleše,
operativni direktor
Refinerija i marketinga

Poslovanje u naftnoj i plinskoj industriji podrazumijeva zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu kao jedan od najvažnijih prioriteta, a sustavno upravljanje tim područjem dio je Inine poslovne politike. Poštivanjem svih regulativa vezanih uz rafinerijsko poslovanje te temeljnih pravila sigurnosti donesenih na razini kompanije smanjujemo potencijalnu štetu za naše radnike na minimum te izbjegavamo dovođenje okoliša u moguću opasnost. Njegujući kulturu sigurnosti i razvijajući svijest o zaštiti zdravlja ne samo naših radnika nego i drugih dionika, dodatno smanjujemo rizike u pogledu zdravlja, sigurnosti i okoliša koji mogu nastati zbog naših djelovanja.

U skladu s tim:

- svjesno radimo na ekološkim problemima sponzoriranjem sveobuhvatnih programa za zaštitu prirode u svim svojim postrojenjima,

- u svim radnjama pridržavamo se primjenjive tehnologije i ekoloških smjernica,

- promoviramo prihvaćanje najstrožih politika i normi koje su stvorene radi smanjivanja rizika od štetnog učinka na okoliš,

- osobama koje djeluju u naše ime, radnicima i onima koji obavljaju aktivnosti na našim postrojenjima uz naše dopuštenje, omogućujemo rad u sigurnoj i zaštićenoj radnoj okolini u kojoj nitko nije izložen rizicima,

- omogućujemo javnosti i radnicima primjerene, mjerljive, provjerene i pravovremene informacije o mogućim ekološkim, zdravstvenim i sigurnosnim učincima radnji INA Grupe,

- provodimo programe zaštite okoliša i razvoja zdravlja svojim radnicima i zajednicama u svim regijama u kojima djelujemo,

- potičemo razvoj i uporabu tehnologija koje dobro djeluju na okoliš,

- javnost redovito obavještavamo o radu na održivom razvoju te zdravlju, sigurnosti i okolišu.

Predano brinemo o sigurnosti pojedinaca na našim postrojenjima i štitimo imovinu INA Grupe uključujući zaštitu radnika, tehnologija, fizičke imovine te informacija koje su povezane s poslovanjem INA Grupe i ugledom protiv sigurnosnih prijetnji.

ŠTO ČINITI

- Uvijek poštujujte prava osoba na život, slobodu i sigurnost, pravo na najviši zdravstveni standard, pravo na pravedne i povoljne uvjete rada.

- Uvijek uzmite u obzir zaštitu i sigurnost u svakoj odluci koju donosite.

- Uvijek se pridržavajte zahtjeva zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, sigurnosnih zahtjeva na radnom mjestu, slijedite upute zaposlenika ZZSO-a i zaštitarskog osoblja te sudjelujte u obuci.

- Prekinite svaku aktivnost koja postaje nesigurna i odmah je prijavite izravno nadređenom rukovoditelju.

- Obavljajte aktivnosti za koje ste kompetentni, zdravstveno sposobni, dovoljno odmorni i spremni da ih obavljate.

- Izravno nadređenom rukovoditelju odmah prijavite bilo koju nesreću, ozljedu, bolest, nesigurne ili nezdrave uvjete, incidente, moguće incidente ili nesreće koje su se umalo dogodile, izlivanje ili ispuštanje tvari štetne za okoliš.

- Poduzmite hitne mjere za ispravljanje, sprječavanje ili kontrolu svih ZZSO incidenata.

- Savjetujte druge da se pridržavaju pravila ZZSO i navedenih smjernica.

ŠTO NE ČINITI

- Nemojte uzrokovati štetu za zdravlje ljudi ili za okoliš!
- Nemojte se skrivati iza svojih financijskih obveza.
- Nikada nemojte obavljati posao ako ste pod utjecajem alkohola ili droga (legalnih ili ilegalnih, prepisanih ili stečenih na drugi način).
- Nikada nemojte posjedovati, koristiti ili prenositi ilegalne droge i alkohol na prostorima društva. Ako drugi to čine, dužni ste ih prijaviti.
- Nemojte zanemariti propise koji se odnose na zaštitu i sigurnost, primjerice zabranu pušenja ili propise o nedopuštenim predmetima.
- Zabranjeno je unositi vatreno oružje na lokacije i u prostorije INA Grupe (osim osobama koje su za to zakonski ovlaštene u okviru svojih dužnosti).

PITANJE Kao operativni partner maloprodajnog mjesta s brendom INA Grupe prošli vikend počistio sam lokaciju i neki zaposlenici dobrovoljno su mi se pridružili. Jedan od njih zadobio je lakše ozljede. Nekoliko dana nakon liječničke obrade ponovno je bio sposoban za rad, tako da se nezgoda ne mora prijaviti INA Grupi. Je li to ispravno?

ODGOVOR Ne, nije. Svaka nezgoda mora se odmah prijaviti nadležnom rukovoditelju, kontakt-osobi ili osobi odgovornoj za ZZSO.

PITANJE U proizvodnom pogonu djelatnici podizvođača obavljaju poslove bez odgovarajuće osobne zaštitne opreme. Budući da se izvođač ugovorom obvezao poštivati zahtjeve ZZSO-a, to je isključivo njihova odgovornost. Trebam li poduzeti ikakve mjere?

ODGOVOR Da, trebate. Moramo osigurati sigurnost svima koji borave na bilo kojoj lokaciji INA Grupe. Moramo poduzeti sve potrebne mjere kako bismo izbjegli nesreće i ozljede. Svako kršenje procedure mora se prijaviti bez odlaganja.

III.2.2.**JEDNAKO POSTUPANJE PREMA SVIMA I JEDNAKE PRILIKE**

U INA Grupi posvećeni smo borbi protiv diskriminacije na svim područjima rada, diljem svog opskrbnog lanca i u društvu u cjelini.

U INA Grupi razumijemo vrijednost raznolikosti. Naši radnici, klijenti, poslovni partneri, dobavljači i ostali vanjski dionici građani su različitih zemalja s različitim nacionalnostima, vjerama, religijama, uvjerenjima, kulturama i društvenim porijeklom. Podržavamo društvenu raznolikost, stvaranje međunarodne ekipe i poslovne zajednice.

U INA Grupi predano zabranjujemo i sprječavamo bilo kakvu diskriminaciju, uključujući, ali ne ograničavajući se na, diskriminaciju na temelju rase, boje kože, spola, starosti, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, etničkog ili nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovine, mjesta rođenja, seksualne orijentacije ili bilo kojeg drugog statusa uključujući bračni ili roditeljski status, te smo posvećeni pružanju jednakih mogućnosti svima, na temelju zasluga, osim kada posebne stručne sposobnosti opravdavaju odabir.

Zbog toga u INA Grupi nećemo tolerirati bilo kakvu nezakonitu diskriminaciju i nastaviti će provoditi programe za raznolikost i uključivanje koji su javno dostupni na web-stranicama INA Grupe.

ŠTO ČINITI

- Pružajte mogućnosti koje su dostupne svima bez obzira na pojedinačne ili grupne karakteristike koje nisu povezane sa sposobnošću, zaslugama, učinkom, kvalifikacijama ili opravdanim poslovnim razlozima.
- Zapošljavanje, ocjenjivanje, napredovanje, primitke, kompenzacije, disciplinske odluke i odluke o prestanku rada te odabir poslovnog partnera temeljite isključivo na kvalifikacijama, zaslugama, učinku i opravdanim poslovnim razlozima.
- Budite otvoreni i s poštovanjem se odnosite prema kulturnoj raznolikosti te pomozite ljudima iz drugih kultura da se prilagode lokalnim okolnostima.

- Budite svjesni lokalnog zakonodavstva i kulturoloških čimbenika koji mogu utjecati na vaš rad.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada nikoga nemojte diskriminirati na temelju spola, bračnog statusa, statusa roditelja ili njegovatelja, dobi, etničkog podrijetla, boje kože, političkog uvjerenja, vjere ili seksualne orijentacije, invaliditeta, rase, nacionalnosti itd..
- Nikada nemojte nikoga diskriminirati na negativan način, čak i ako to nije zabranjeno lokalnim zakonodavstvom ili je dopušteno lokalnim običajima.

PITANJE Želim zaposliti novog djelatnika na kojeg mogu dugoročno računati. Na temelju poslovnih interesa trebao bih favorizirati muškarce jer će žene vjerojatno planirati trudnoću. To nije negativna diskriminacija, nego pragmatičan pristup. Jesam li u pravu?

ODGOVOR Ne, niste u pravu. To bi bila spolna diskriminacija. Kodeks strogo zabranjuje sve vrste negativne diskriminacije.

PITANJE U državi u kojoj trenutačno radim ljudi su suzdržani prema kolegama smanjene radne sposobnosti. Kako bismo očuvali mir na radnom mjestu, najbolje je rješenje izbjeći njihov angažman kao zaposlenika ili dobavljača, zar ne?

ODGOVOR Ne, nije. Negativna diskriminacija strogo je zabranjena. Nudimo odgovarajuća rješenja za osobe smanjene radne sposobnosti. To nije samo dobronamjernost nego je i u interesu INA Grupe.

III.2.3. DOSTOJANTSTVO I UZAJAMNO POŠTOVANJE

U INA Grupi predano želimo osigurati radnu okolinu koja se temelji na uzajamnom povjerenju i u kojoj se sa svima koji rade s INA Grupom i za INA Grupu, postupa s dostojanstvom i poštovanjem.

Između INA Grupe i svih unutarnjih i vanjskih dionika koji dolaze u doticaj s INA Grupom postoji odnos povjerenja i temeljem toga se prema njima odnosimo s poštovanjem te isto očekujemo od svojih dionika.

U INA Grupi ne toleriramo zlostavljanje ili bilo koje druge radnje, ophođenje ili ponašanje koji ponižavaju, degradiraju, vrijeđaju, zastrašuju ili su neprijateljski. Svaka osoba u INA Grupi, u opskrbnom lancu i široj zajednici ima pravo na ljubaznost i poštovanje.

Seksualno zlostavljanje i usmena kleveta ili kleveta u pisanom obliku predstavljaju teška kršenja ljudskih prava.

ŠTO ČINITI

- Uvijek poštujujte i čuvajte dostojanstvo drugih.
- Odnose na radnom mjestu, u poslovnim aktivnostima i zajednici temeljite na otvorenosti, povjerenju, međusobnom priznavanju i podršci.
- Potrudite se stvoriti i održavati prijateljsko i suradničko ozračje na radnom mjestu, u poslovnim i društvenim odnosima.
- Poštujte društvene norme zajednice ako ne krše našu etičku politiku.
- Ako vas uznemiri nečije ponašanje, nemojte se ustručavati progovoriti o tome, objasniti toj osobi zašto su vas njegovi/njezini postupci uzrujali i zamoliti tu osobu da se prestane tako ponašati.

ŠTO NE ČINITI

- Nemojte fizički ili verbalno zastrašivati ili ponižavati druge.
- Nikada se nemojte ponašati ponižavajuće, uvredljivo ili na neprijateljski način.

- Nikada nemojte zbijati neprikladne šale ili davati komentare koji se tiču rase, etničke pripadnosti, vjerske pripadnosti, invalidnosti, dobi ili su seksualno usmjereni.

- Nemojte širiti niti prikazivati uvredljive, agresivne ili ponižavajuće materijale ili fotografije.

- Nikada nemojte uznemiravati kolegu neželjenim seksualnim ponudama, traženjem seksualnih usluga, seksualnim primjedbama ili gestama ili ponašanjem koje je na bilo koji drugi način seksualno uvredljivo.

- Nikada nemojte davati neistinite izjave o drugima ili širiti zlonamjerne glasine niti na bilo koji način širiti pogrdne ili diskriminirajuće informacije.

PITANJE Rukovoditelj želi poboljšati procese i angažman zaposlenika u interesu INA Grupe. Da bi to postigao, ponekad više na ljude i grubim rječnikom naglašava ono što želi. Čini se da je njegov pristup prilično učinkovit. Međutim, smije li se njime koristiti?

ODGOVOR Ne, ne smije. Odgovornost je menadžmenta pronaći pravi stil i sredstva za motiviranje kolega koja nikada ne smiju biti u suprotnosti s općim načelima etičnog ponašanja menadžera.

PITANJE Dobio sam e-poruku od prijatelja sa šalama o Romima. Mogu li te viceve prosljediti kolegama?

ODGOVOR Ne, ne možete. Takve su šale uvredljive. Štoviše, tako bi se smatralo i slanje poruka za privatne potrebe.

PITANJE Često raspoređujem zadatke i ocjenjujem radni učinak koristeći se grubim rječnikom kako bi kolege razumjeli prioritete. To je ionako dio svakodnevnog govora. Može li to biti problem?

ODGOVOR Da, moglo bi. Psovanje je oblik verbalne agresije koji može uvrijediti druge, čak i ako ostane neizražena.

III.2.4. ZAŠTITA PRIVATNOSTI

U INA Grupi predani smo poštivanju privatnosti osoba i održavanju povjerljivosti njihovih osobnih podataka. Prikupljamo i čuvamo samo one osobne podatke koji su nam potrebni kako bismo učinkovito upravljali društvima INA Grupe na način koji je u skladu sa zakonom.

U INA Grupi poduzimamo preventivne zaštitne mjere prilikom pohrane osobnih podataka u bazama podataka kako bismo izbjegli bilo kakav rizik od uništenja, gubitka ili neovlaštenog pristupa.

ŠTO ČINITI

- Upoznajte se sa zakonima i propisima o zaštiti osobnih podataka.
- Ograničite pristup osobnim podacima samo na ovlaštene osobe.
- Prikupljajte i obrađujte samo one osobne podatke koji su nužni i primjereni za vaš rad i odgovornosti.
- Primajte i obrađujte podatke samo unutar određenih procedura i pohranjujte ih na način koji sprječava neovlašten pristup.
- Klasificirajte osobne podatke kao povjerljive.
- Koristite se samo onim osobnim podacima kojima ste ovlašteni pristupiti u pravedne i zakonite svrhe.

ŠTO NE ČINITI

- Ne ostavljajte ničije osobne podatke „uokolo“ nezaštićene.
- Nikada nemojte tražiti pristup osobnim podacima koje niste ovlašteni posjedovati ili ako ne postoji valjan poslovni razlog da ih imate.
- Nikada nemojte davati osobne podatke nikome unutar ili izvan INA Grupe, a da najprije ne provjerite je li to prikladno.

- Ne zloupotrebljavajte osobne podatke.
- Nemojte čuvati osobne podatke dulje nego što je potrebno za postizanje legitimne svrhe postupanja s podacima.

PITANJE Nakon promotivne kampanje igre još imamo podatke o kupcima koji su se registrirali u sklopu igre. S obzirom na to da ta baza podataka može biti korisna prednost u kasnijem marketinškom planiranju i kampanjama, u redu je napraviti njezinu lokalnu kopiju ako je zaštićena lozinkom, zar ne?

ODGOVOR Ne, nije. Osobne podatke prikupljamo samo za unaprijed definiranu svrhu i čuvamo ih samo do najavljenog vremena, bez obzira na interna ograničenja pristupa ili enkripciju. Nakon što se postigne svrha obrade osobnih podataka ili istekne rok za njihovu pohranu, ti se podaci trajno brišu.

PITANJE U pisaču sam pronašao neke dokumente koji sadržavaju osobne podatke. Što da napravim?

ODGOVOR Isto se može smatrati incidentom koji može za posljedicu imati povredu osobnih podataka. Ako znate tko je vlasnik dokumenata, odmah mu ih vratite. Obavijestite nadležnog službenika za zaštitu podataka Društva, Sigurnost Društva ili Informatičke servise ili pak Pravne poslove i usklađenost poslovanja.

III.2.5. PRAKSE POŠTENOG RADA

Ljudski resursi najvažniji su resursi INA Grupe. U INA Grupi posvećeni smo razvoju radnika i osiguravanju dobre ravnoteže između posla i života. Predano radimo na zakonitom i poštenom zapošljavanju i poštujemo načela rada. Isto očekujemo od svojih poslovnih partnera i vanjskih dionika.

U INA Grupi nećemo tolerirati bilo kakav oblik prisilnog, obaveznog, dužničkog ili dječjeg rada i bilo kakve druge oblike neetičnih praksi zapošljavanja poput zadržavanja plaća, odbijanja bolovanja ili slobodnih dana, zlorabe alternativnih oblika zapošljavanja ili neisplaćivanja doprinosa za zdravstvo. Pazimo da se navedeni oblici rada, ropstva i trgovanja ljudima ne događaju u okviru našeg poslovanja i opskrbnog lanca.

U INA Grupi predano provodimo politike poštenog zapošljavanja i naknade u skladu s primjenjivim zakonima. Predano podržavamo radnike s posebnim potrebama. Disciplinske postupke provodimo pošteno, nepristrano i transparentno. Otkazivanje ugovora o radu u slučajevima viškova provodimo na uljuđen način i, kada je to moguće, pružamo pomoć bivšim radnicima.

U INA Grupi razumijemo i podržavamo slobodu okupljanja, pravno na osnivanje i učlanjivanje u sindikat te pravo na kolektivno pregovaranje.

ŠTO ČINITI

- Nastojte uočiti bilo kakve znakove prisilnog, obaveznog, dužničkog rada ili rada djece, ropstva, podčinjenosti, trgovine ljudima ili bilo koje druge neetične prakse zapošljavanja i prijavite pojavu takve prakse.
- Pobrinite se da naši dobavljači, izvođači, posrednici, agenti i drugi koji rade u naše ime u potpunosti razumiju da se u njihovu radu za INA Grupu ne mogu koristiti neetične radne prakse.
- Podržavajte slobodu udruživanja, pravo na kolektivno pregovaranje i priznajte pravo radnika da osnuju sindikate i da se učlanjuju u sindikate.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada nemojte zapošljavati djecu i ne koristite prisilni rad čak i ako je riječ o lokalnom običaju.
- Nemojte sklapati ugovor ili poslovati s partnerom koji zapošljava djecu ili koristi prisilni, obaveznog, dužnički rad ili čak ako samo postoji sumnja da to čini.
- Nikada nemojte dopustiti niti se pretvarati da niste svjedočili prisilnom radu ili radu djece, ropstvu, podčinjenosti ili trgovini ljudima u bilo kojoj fazi lanca vrijednosti.
- Ne kršite prava na plaćanje rada, slobodu vjeroispovijesti i okupljanja, prava na odmor, slobodno vrijeme i redoviti plaćeni dopust.

PITANJE Saznao sam da jedan od podizvođača INA Grupe zapošljava maloljetne osobe, ali to nije ništa neobično u toj zemlji. Što da napravim?

ODGOVOR Odmah to prijavite izravno nadređenom rukovoditelju. INA Grupa poštuje ljudska prava i u temeljnom nam je interesu surađivati samo s partnerima koji poštuju primjenjive zakone i standarde našeg Etičkog kodeksa.

III.3. SLOBODNA I POŠTENNA TRGOVINA I TRŽIŠNO NATJECANJE

U INA Grupi posvećeni smo poštenom tržišnom ponašanju. Poduhvati na tržištu provode se u skladu s poštenom trgovinom u duhu zakona i u skladu sa zakonom. INA Grupa zauzima stajalište da potpuna sukladnost s pravilima zakona o konkurentnosti i tržišnim propisima nije samo pravna obveza, nego predstavlja temelj kulture poslovanja.

III.3.1. POŠTENNO TRŽIŠNO NATJECANJE

Konkurencija pruža najbolji poticaj za učinkovitost. Potiče inovaciju i jamči najbolji izbor za potrošače pri odabiru najboljih cijena. Natjecanje u brojnim poslovnim aktivnostima se provodi sukladno normama poštene konkurencije i sukladno nadležnim zakonima o konkurentnosti. Potpuna sukladnost sa zakonima o konkurentnosti ne samo da je zakonski obvezna nego je i povezana sa stavovima i kulturama koje mogu imati pozitivan učinak na poslovanje.

U INA Grupi poštujemo svoje konkurente, ne sudjelujemo u nikakvim nepoštenim radnjama koje bi mogle nezakonito oštetiti dobru volju konkurenta ili njegov ugled te prikupljamo informacije o konkurenciji strogo u skladu sa zakonom.

Prakse narušavanja tržišnog natjecanja su neprihvatljive i ne toleriramo ih. Istovremeno su nezakonite u većini zemalja i sadrže opasnost od visokih kazni. Zakonima o tržišnom natjecanju zabranjen je niz praksi koje ograničavaju slobodnu i pošteno tržišno natjecanje poput nezakonitih dogovora između konkurenata ili štetnog djelovanja čija je svrha postići ili održati monopol.

U INA Grupi posebno pazimo da se ne sklopi nikakva vrsta kartelnog sporazuma ili dogovorene prakse s konkurencijom, izravno ili neizravno, a u svrhu dogovaranja cijena, dijeljenja tržišta ili proizvodnih ili prodajnih kvota.

Ne zlorabljujemo svoje mjesto na tržištu i predano radimo na stvaranju jednakih uvjeta za sve svoje poslovne partnere.

U INA Grupi smatramo da članstvo u stručnim udrugama služi kao komunikacijski kanal s regulatornim tijelima i vlastima uz istovremeno poštivanje pravnih obaveza i zakona o konkurentnosti. Stručne udruge nisu forumi u kojima se usklađuju strategije, dijele tržišta, harmoniziraju prakse ili u kojim se provode bilo kakva kršenja propisa za zaštitu tržišnoga natjecanja. U INA Grupi surađujemo sa svojim konkurentima samo u provedbi zajedničkih društvenih i ekoloških odgovornosti. U INA Grupi tražimo načine na koje možemo izraziti svoju predanost etičnosti.

Zdravka Demeter Bubalo, operativna direktorica Usluga kupcima i maloprodaje

U INA Grupi potpuna sukladnost s pravilima zakona o konkurentnosti i tržišnim propisima nije samo pravna obveza nego i temelj kulture poslovanja. Uvijek tražimo načine na koje možemo izraziti svoju predanost etičnosti. Poštujemo konkurenciju, koja nam je najbolji poticaj za učinkovitost i jamči potrošačima najbolji izbor. Stoga u kompaniji ne toleriramo prakse narušavanja tržišnog natjecanja i predano radimo na stvaranju jednakih uvjeta za sve svoje poslovne partnere. Ne sudjelujemo u nepoštenim radnjama koje bi mogle oštetiti konkurente ili njihov ugled te prikupljamo informacije o njima u skladu za zakonom.

ŠTO ČINITI

- Koristite se samo javno ili legalno dostupnim informacijama i izvorima za procjenu poslovnih, potrošačkih, dobavljačkih i tehnoloških trendova, prikupljajte informacije na zakonit način.
- Prije bilo kakve rasprave s konkurencijom provjerite postoji li za nju legitiman i zakonit razlog.
- Budite svjesni regulative o tržišnom natjecanju. Ograničite svaki kontakt s konkurencijom na ono što je zaista potrebno.

- Zatražite obuku o pravilima tržišnog natjecanja.
- Jasno se distancirajte od bilo kakvih marketinških praksi koje nisu u skladu s pravilima tržišnog natjecanja.
- Pobrinite se da uvjeti i specifikacije koje utvrđujemo omogućuju pošteno tržišno natjecanje i pružaju slobodne mogućnosti za sudjelovanje u našim natjecanjima.
- Kontaktirajte s Pravnim poslovima i usklađenosti poslovanja ili Etičkim povjerenstvom ako imate ikakve sumnje o tome kako biste trebali postupiti.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada nemojte širiti lažne, zlonamjerne ili štetne informacije ili glasine o konkurentu ili njihovim proizvodima. Nikada ni na koji način ne blatite konkurenta.
- Nikada ne razgovarajte s konkurentima o cijenama, poslovnim ili marketinškim planovima, kupcima ili drugim osjetljivim poslovnim informacijama.
- Nikada se ne dogovarajte o podjeli tržišta, teritorija ili kupaca.
- Nikada nemojte sastavljati uvjete, specifikacije i uvjete koji favoriziraju samo jednog partnera ili se ograničavaju na unaprijed odabrane potencijalne partnere u odabiru ponude.
- Izbjegavajte namještanje ponuda, tajne dogovore u sklopu nadmetanja, nikada ne raspravljajte o tome hoćete li/kada/kako dati ponudu, nikada se ne dogovarajte oko rotacije ponuda ili kompenzacije za ponuditelja „gubitnika“.
- Nikada se nemojte dogovarati o ograničavanju proizvodnje.
- Nemojte namještat distribucijske marže ili kažnjavati distributere zbog njihove politike cijena (npr. odstupanje od preporučene cijene).

PITANJE Sudjelovao sam na konferenciji na kojoj sam upoznao neke bivše kolege koji sada rade za druga društva u sličnom području. Tijekom pauze jedan od njih predložio je dijeljenje informacija o proizvodu i cijeni kako bismo si pomogli. Kako bih trebao postupiti?

ODGOVOR Odbijte taj prijedlog. Dogovoreno djelovanje s konkurentima nije samo kršenje Etičkog kodeksa nego i kršenje zakona. Prijavite incident izravno nadređenom rukovoditelju i Etičkom povjerenstvu.

III.3.2.**SUKLADNOST S KONTROLOM UVOZA-IZVOZA, OGRANIČENJIMA I SANKCIJAMA**

U INA Grupi radimo na usklađenosti sa svim primjenjivim pravilima i zakonski obaveznim kontrolama i ograničenjima u trgovanju te ih se trudimo slijediti. Sankcije i embargo na uvoz-izvoz predstavljaju ograničenja u trgovanju za određene zemlje, teritorije, osobe, skupine ili subjekte radi održavanja ili povrata međunarodnog mira i sigurnosti, održavanja očuvanja ljudskih prava, demokracije i vladavine zakona. Takve sankcije su zakonske zabrane ili ograničenja na prodaju, kupnju, prijenos ili prosljeđivanje dobara, sredstava, usluga, softvera ili informacija.

Kršenje tih pravila kontrole i ograničenja trgovanja može dovesti do ozbiljnih posljedica, uključujući oduzimanje robe ili sredstava koji su uključeni u proces, značajne kaznene i građanske sankcije, gubitak izvoznih povlastica, poništavanje sporazuma, pa čak i lišavanje slobode.

Okruženje gdje su uvedene sankcije i embargo je složeno, nestabilno i dinamično te je podložno promjenama međunarodnog zakonodavstva bez najave. Najvažnije od svega je da smo svjesni takvih ograničenja i da zatražimo stručne savjete ako je bilo koja namjeravana transakcija ili djelo u tom smislu upitna ili ako postoji neka dvojba s obzirom na navedeno.

PITANJE Jedan kolega rekao mi je da bismo sirovinu mogli kupiti znatno jeftinije od drugog izvora. Sjedinjene Američke Države nametnule su sankcije ovoj zemlji. Je li točno da se to ne odnosi na nas ovdje?

ODGOVOR Ne, nije. Zatražite savjet od Pravnih poslova i usklađenosti poslovanja. Bilo koja država, fizička ili pravna osoba ili grupa s kojom ste u poslovnim odnosima, ili bilo koji materijal, imovina ili usluga koji su uključeni ili bi mogli utjecati na transakcije s njima može bitno podliježu međunarodnim trgovinskim ograničenjima.

ŠTO ČINITI

- Budite informirani o međunarodnim trgovinskim propisima.
- Osigurajte usklađenost sa svim primjenjivim uvozno-izvoznim zahtjevima brinući o tome da su plaćene sve carine, nameti i porezi.
- Konzultirajte se s Pravnim poslovima i usklađenosti poslovanja ako bi sankcije na bilo koji način mogle utjecati na državu, osobu, grupu ili subjekt s kojim poslujete ili ako bi oni koji utječu na vaše namjeravano poslovanje na bilo koji način mogli biti pod utjecajem sankcija.
- Kontaktirajte s Pravnim poslovima i usklađenosti poslovanja ili Etičkim povjerenstvom ako sumnjate u zakonitost poslovne transakcije.
- Provjerite jesu li sve potrebne oznake, dokumentacija, licencije i odobrenja pravilno ishođeni.
- Redovito pratite međunarodna zbivanja.
- Procijenite jesu li na vaše poslovne partnere utjecala ograničenja međunarodne trgovine (Upoznajte svojeg partnera).
- Zatražite pohađanje obuka o usklađenosti s uvozno-izvoznim kontrolama, ograničenjima i sankcijama.

ŠTO NE ČINITI

- Nemojte se upuštati u bilo koji aspekt poslovanja s državom, osobom, grupom ili subjektom protiv kojih su izrečene sankcije bez provođenja dubinske analize.
- Nemojte uvoziti ili izvoziti zabranjenu robu.
- Nikada nemojte unositi u državu robu s ograničenom upotrebom a da je niste prijavili.

III.4. BORBA PROTIV KORUPCIJE I BORBA PROTIV PRIJEVARA

U INA Grupi ne sudjelujemo u korupciji i ne toleriramo korupciju u bilo kojem obliku (uključujući podmićivanje, olakšavanje isplate, protuusluge, iznuđivanje, zlorabu ovlasti u vlastitu korist, nezaslužena korist ili darovi s namjerom utjecanja na nekoga), bilo u javnom ili privatnom sektoru na bilo kojoj razini. Podržavamo ovaj stav, čak i ako takvom politikom stavljamo INA Grupu u nekonkurentni položaj ili ako javnim istupanjem protiv takvih radnji INA Grupa izgubi posao. U cijelom vrijednosnom lancu, u sklopu svog društvenog utjecaja, dobrotvornih svrha i sponzorstva djelujemo u skladu s politikom nulte tolerancije kada je riječ o korupciji i mitu. Prijevara, uključujući lažiranje zapisa o financijskim ili drugim podacima, pranje novca i trgovanje na temelju povlaštenih informacija strogo su zabranjeni.

Naša je kolektivna odgovornost stvarati i održavati korporativnu kulturu u cijelom vrijednosnom lancu koja potiče ljude na poduzimanje aktivnosti ako uoče ili posumnjaju na postojanje, korupcije ili prijevare, i to bez straha i u okruženju koja ne tolerira osvetu. U INA Grupi provodimo postupke zaštite od korupcije i prijevare kojima želimo smanjiti rizik od prijevare i ukazati na zabranjena ponašanja.

Hrvoje Glavaš,
direktor Korporativnih servisa

INA Grupa ima politiku nulte tolerancije kada je riječ o korupciji i mitu, čak i kada takvom politikom stavljamo kompaniju u nekonkurentan položaj. Ne ulazimo u poslovne odnose s bilo kime tko sudjeluje u korumpiranom djelovanju. Kršenje zakona o sprečavanju korupcije težak je prekršaj, stoga kontinuirano u kompaniji provodimo postupke zaštite od korupcije i prijevare kojima želimo smanjiti rizik i ukazati na zabranjena ponašanja. Također stvaramo korporativnu kulturu koja potiče ljude na poduzimanje aktivnosti ako posumnjaju na korupciju ili prijevaru.

III.4.1. PODMIĆIVANJE I KORUPCIJA

Korupcija je protupravna upotreba utjecaja radi stjecanja vlastite koristi ili koristi za neku drugu osobu. Korupcija obuhvaća:

- Nuđenje, obećavanje, davanje ili traženje bilo čega što ima vrijednost ili se smatra uslugom vladinim službenicima, privatnim osobama ili trećim stranama imajući u vidu njihov odnos sa službenicima ili donositeljima odluka, a sve to radi protupravnog utjecaja na njih radi stjecanja poslovne prednosti (aktivno podmićivanje).

- Protupravno traženje, zahtijevanje, prihvaćanje ili primanje bilo čega što ima vrijednost ili se smatra uslugom, kako bi se zadobila prednost u bilo kojem obliku, a zauzvrat ili kao uvjet se traži ispunjavanje obaveza ili utjecanje na treću stranu da učini traženo (pasivno podmićivanje).

Pod neizravno podmićivanje spadaju nagrada posrednicima poput stipendiranje (školarine), donacije u dobrotvorne svrhe ili isplate subjektima koji omogućuju korumpiranoj strani izravnu ili neizravnu korist. U neizravnom podmićivanju može sudjelovati posrednička treća strana (npr. agent, trgovački posrednik, distributer ili predstavnik) koji je počinio bilo koji od prethodno navedenih protupravnih činova u ime INA Grupe ili u njezinu korist.

Korupcija obuhvaća i zlorabu funkcije ili položaja kada se osoba pretvara kako može nezakonito utjecati na nekoga i tom obmanom traži ili prima nezakonitu prednost ili prihvaća obećanje takve prednosti. U INA Grupi ne toleriramo nikakav oblik korupcije. Predano radimo na tome da ne ulazimo u poslovne odnose s bilo kime tko sudjeluje u korumpiranom djelovanju ili da raskidamo takve odnose. Nitko neće biti degradiran, kažnjen ili snositi nekakve druge negativne posljedice ako odbije platiti ili prihvatiti mito, čak i ako to znači gubitak poslova.

Kršenje zakona o sprječavanju korupcije je težak prekršaj. Društva INA Grupe koja krše takve zakone mogu biti kažnjena novčanim kaznama, a pojedinci mogu biti lišeni slobode. Kompanije mogu snositi odgovornost za koruptivno djelovanje ili mogu biti odgovorne ako je povezana osoba primila mito od treće strane koje je bilo namijenjeno stjecanju ili zadržavanju poslovne prednosti kompanije.

Tijekom zapošljavanja agenata, savjetnika ili nekih drugih posrednika analiziramo moguće poslovne suradnike. Svi ugovori sklopljeni s agentima, savjetnicima i drugim posrednicima moraju biti odobreni, a svakom posredniku savjetujemo da se usprotivi korupciji. Provodimo postupke nabave pošteno i transparentno. Analiziramo poslovne suradnike, u skladu s praksama, tijekom procjene dobavljača, posrednika i podizvođača kako bismo bili sigurni da se na učinkovit način bore protiv korupcije i da im iste politike učinkovite.

Čak i zbog ignoriranja sumnje na korupciju kompanija i vi osobno možete snositi odgovornost.

ŠTO ČINITI

- Budite svjesni antikorupcijskih pravila i izbjegavajte dogovore i okolnosti kod kojih postoji čak i mogućnost zabranjenog ponašanja.
- Slijedite antikorupcijsku politiku i sve povezane procedure svojeg poslovanja ili funkcije.
- Sudjelujte u edukacijama o borbi protiv korupcije.
- Provedite dubinsku analizu pri odabiru i nadzoru svih poslovnih partnera, kao što su agenti, konzultanti, izvođači, dobavljači, partneri u zajedničkom pothvatu, predstavnici, brokери, posrednici, distributeri, podizvođači, drugi partneri ili pružatelji usluga.
- Pobrinite se da svi naši poslovni partneri, uključujući agente, konzultante, izvođače, dobavljače, partnere u zajedničkom ulaganju, predstavnike, brokere, posrednike, distributere, podizvođače, druge partnere i pružatelje usluga u cijelom lancu vrijednosti, shvate da je korupcija neprihvatljiva.
- Osigurajte da svi postupci nabave i postupci nadmetanja, ali ne ograničeno samo oni, omogućuju pošteno, nepristrano natjecanje i budu transparentni.
- Pobrinite se da je naknada koja se plaća agentima, savjetnicima i drugim posrednicima primjerena i opravdana za pružanje legitimnih usluga te plaćena putem bona fide kanala.
- Što je više moguće, smanjite broj ugovaranja sa samo jednim dobavljačem jer ta vrsta ugovaranja može prikriti neotkrivene sukobe interesa ili prijevare.
- Osigurajte pošteno, čisto i transparentno socijalno pokroviteljstvo, dobrotvorne akcije i sponzorstvo kako biste osigurali da primatelj primi donacije i da se one ne iskorištavaju u nepoznate ili nepredviđene svrhe.
- Provedite odgovarajuću antikorupcijsku dubinsku analizu u bilo kojem planiranom spajanju, preuzimanju ili zajedničkom pothvatu i poslovima s drugim poslovnim partnerima.
- Odmah se javite Pravnim poslovima i usklađenosti poslovanja, Sigurnosti Društva ili Etičkom povjerenstvu ako sumnjate na bilo kakvu koruptivnu praksu ili ste svjesni bilo kakve koruptivne prakse u INA Grupi ili bilo koje strane unutar lanca vrijednosti.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada nemojte izravno ili neizravno nuditi, izvršiti, odobriti, obećati, platiti, tražiti ili prihvatiti bilo kakvo neovlašteno ili nepropisno plaćanje (bilo u gotovini, mala fide izdacima ili na neki drugi način), dar ili neprikladnu uslugu za povlašteni tretman da biste utjecali na poslovni ishod ili kako biste dobili bilo kakvu poslovnu prednost.
- Nikad ne izbjegavajte evidentiranje transakcija u poslovnim knjigama.
- Nikada ne činite usluge drugima koje uključuju nesavjesno postupanje.
- Ne pokušavajte navesti državnog službenika ili privatnu osobu da učini nešto protuzakonito.
- Nemojte izvršavati ili odobriti bilo kakva nepropisna i neprikladna plaćanja državnim službenicima ili privatnim osobama.
- Nikada nemojte dopustiti agentima, konzultantima, predstavnicima ili drugim trećim stranama koje djeluju u ime INA Grupe da poduzimaju sumnjive radnje ili podmićuju bilo koga.
- Nikada nemojte u ime bilo kojeg društva INA Grupe izravno ili neizravno uplaćivati novac političkim strankama, stranačkim dužnosnicima, kandidatima ili organizacijama.
- Nemojte poticati, prisiljavati ili pomagati bilo kojoj drugoj osobi da prekrši ova pravila.
- Nikada nemojte namjerno previdjeti ili propustiti prijaviti bilo kakve naznake nepropisnog plaćanja, nikada nemojte zažmiriti na korupciju.

PITANJE Kao prodajni predstavnik imate potencijalnog kupca koji namjerava sklopiti ugovor visoke vrijednosti. Jasno daje do znanja da će potpisati ugovor samo ako INA Grupa ponudi posjet postrojenju njemu i njegovoj obitelji uz pokriće troškova puta, smještaja i troškova reprezentacije. Jesu li takve pozivnice dopuštene ako bi konkretna transakcija ostvarila prihod za INA Grupu?

ODGOVOR Pružamo odgovarajuće informacije, nudimo otvorenu komunikaciju našim partnerima i podržavamo

njihove posjete. Međutim, ne smije se stvarati privatna korist za njihove predstavnike ili bilo koje povezane osobe jer bi se to smatralo korupcijom, što je strogo zabranjeno. Prijavite incident izravno nadređenom rukovoditelju ili se obratite Etičkom povjerenstvu.

PITANJE Jedan od naših distributera (posrednika) dao je ključnim partnerima skupe ulaznice za prestižan sportski događaj. To nije bio samo znak pažnje nego su se i poslovni rezultati poslije doimali bolje. Mogu li to predstaviti drugim posrednicima kao dobar primjer?

ODGOVOR Ovo se može smatrati neprimjerenim utjecajem na klijente da odaberu našeg distributera. Budući da je INA Grupa etički i zakonski odgovorna za svaki mito ponuđen u našem lancu vrijednosti, to može naštetiti našem ugledu i biti strogo kažnjeno. Svakako prijavite incident izravno nadređenom rukovoditelju ili se obratite Etičkom povjerenstvu!

PITANJE Tijekom razgovora jedan od naših carinskog agenata napominje da bi „mogli podmazati posao s predstavnicima vlasti“. To bi bilo vrlo korisno za INA Grupu jer bi ubrzalo administraciju, a kako nas ne košta, ne moramo znati za to, zar ne?

ODGOVOR Netočno. S obzirom na to da smo etički i zakonski odgovorni za bilo koji mito ponuđen u našem lancu vrijednosti, to može naštetiti našem ugledu i biti strogo kažnjeno. Podsjetite carinskog agenta da INA Grupa osuđuje sve oblike korupcije. Svakako prijavite incident izravno nadređenom rukovoditelju ili se obratite Etičkom povjerenstvu!

PITANJE Zastupnik u zajedničkom pothvatu kaže vam da u danoj zemlji postoji samo jedan stručni konzultant u relevantnom stručnom području čije mišljenje prihvaćaju nadležni organi, pa jasno daje do znanja da je neophodno koristiti uslugu kako biste mogli poslovati.

ODGOVOR Ugovori o konzultantskim uslugama mogu biti tipičan oblik korupcije. Kad god dobijete takve zahtjeve za „obvezne konzultantske usluge“, prijavite to izravno nadređenom rukovoditelju ili se obratite Etičkom povjerenstvu!

III.4.2. POKLONI I UGOŠĆAVANJE

Pokloni i ugošćavanje odnosi se na vrijedne predmete i usluge koje se nude ili koje primaju pojedinci ili članovi njihovih obitelji. Poklon ne treba biti novac, odnosno mogu biti ukrasi, povoljni uvjeti ili popusti na proizvod/ uslugu, pozajmice, upotreba vozila, putni troškovi ili objekti za odmor, karte ili poklon bonovi. Ugošćavanje ili gostoprimstvo, poput poslovnih objeda, rekreacijskih, kulturnih ili sportskih događaja i ostalo mogu biti darovi.

U INA Grupi dajemo ili primamo poklone ili ugošćavamo kada se radi o poslovnoj uljudnosti koja nije materijalna i nije učestala i koja nikada nije namijenjena za nezakonito utjecanje na proces donošenja odluke. Pokloni i ugošćavanje pruža se bez očekivanja ičega zauzvrat i ne smiju nikad utjecati ili izgledati kao da utječu na nepristrano donošenje odluke bilo koje osobe. Ne smiju nikad biti ponuđeni ili primani u zamjenu za povoljan položaj u bilo kakvom sklapanju poslovanja. U INA Grupi podržavamo i omogućujemo svojim partnerima podržavanje korporacijskih inicijativa za dobrotvorne svrhe umjesto davanja poklona radnicima. Svaka donacija u dobrotvorne svrhe i sponzorstvo moraju biti transparentni i provedeni u skladu s važećim zakonom i njima se ne smije nikad prikrivati korupcija.

Pokloni ili ugošćavanje nudi se vladinim službenicima i političkim dionicima vrlo obazrivo. U nekim zemljama postoje određena ograničenja u pogledu vrijednosti i vrste poklona i ugošćavanja koje službenici te zemlje smiju prihvatiti. Pokloni i ugošćavanje koji su prihvatljivi između poslovnih partnera mogu biti neprihvatljivi između poslovnih partnera i državnih službenika ili političkih dionika, jer se čak i najmanji poklon, obrok ili ugošćavanje može smatrati pokušajem nezakonitog utjecanja na postupak donošenja odluka. Neispravno je pokušati utjecati na odluke nuđenjem osobne koristi vladinom službeniku ili nekoj drugoj osobi. Pridržavamo se i podržavamo zakone koji zabranjuju podmićivanje i korupciju.

Transparentnost i ispravnost poklona i ugošćavanja posebno su važni tijekom nadmetanja i javnih natječaja. Prihvatljivi su predmeti male bruto vrijednosti koja je ukupno manja od 50 EUR, promotivni pokloni (npr. olovke, privjesci za ključeve i kalendari), drugi poslovni pokloni, predmeti, usluge, poslovni obroci, pića i sudjelovanje u konferencijama koji su pruženi bez želje za utjecanjem, a ne trebaju biti prijavljeni kao darovi. Međutim, bilo kakav pruženi ili primljeni poklon koji

ima ukupnu bruto vrijednost veću od 50 EUR mora biti prijavljen i može biti prihvaćen samo uz pisano dopuštenje nadležnog rukovoditelja s ovlastima poslodavca. Pokloni, poslovni obroci i događaji na programima koji imaju vrijednost veću od 50 EUR, a nisu zabilježeni u popis darova, mogu se smatrati podmićivanjem. Bilo koji poklon ili gostoprimstvo pruženo s namjerom utjecanja ili dobivanja utjecaja za zlorabu smatra se podmićivanjem bez obzira na vrijednost, bilo da je prijavljen ili ne.

Ako se poklon ne može odbiti zbog uljudnosti ili praktičnih razloga (npr. već je dostavljen i ne može se vratiti na primjeren način), nadležni rukovoditelj s ovlastima poslodavca radnika društva INA Grupe koji je primio poklon mora odlučiti dopušta li zadržavanje poklona ili ga daje u dobrotvorne svrhe ili za dobrobit zajednice.

ŠTO ČINITI

- Ako vi ili vaša obitelj primite poklon ili vam se ponudi ugošćavanje, a koji su regulirani Kodeksom, obavijestite rukovoditelja, koji će zatim odlučiti može li se zadržati, ponuditi u dobrotvorne svrhe ili vratiti darivatelju.
- Evidentirajte sve poklone i ugošćavanja u registar poklona ukupne bruto vrijednosti od najmanje 50 eura bez obzira na to jesu li prihvaćeni ili odbijeni. Ako niste sigurni u vezi s vrijednosti, obratite se rukovoditelju.
- Pribavite rukovoditeljevo pismeno odobrenje kako biste mogli ponuditi poklone ili ugošćavanje (uključujući naknadu putnih troškova) bilo kojem poslovnom partneru, državnom službeniku, političkom dioniku ili trećoj strani.
- Obavijestite izravno nadređenog rukovoditelja o pozivnicama primljenim u poslovne svrhe i osigurajte da se prihvaćanje takvih pozivnica unaprijed odobri u pisanom obliku (npr. e-poštom).
- Ako niste sigurni ili imate bilo kakva pitanja u vezi s poklonom, kontaktirajte s Etičkim povjerenstvom.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada nemojte dopustiti da poklon ili ugošćavanje utječu na vaše poslovne odluke ili navedu druge da pomisle da ste bili ili čak samo mogli biti pod utjecajem toga.
- Ne prihvaćajte poklon ili ugošćavanje od poslovnih partnera koji prelaze propisanu granicu vrijednosti bez pisanog odobrenja, niti bilo kakav poklon ili ugošćavanje koji bi inače mogli utjecati na vašu procjenu bez obzira na vrijednost.
- Nemojte zahtijevati od postojećeg ili potencijalnog poslovnog partnera niti ga poticati da vam pokloni bilo koji predmet ili uslugu bez obzira na to koliko niska bila vrijednost takvog predmeta ili usluge.
- Nikada nemojte nuditi, davati, tražiti ili prihvaćati bilo koji poklon ili oblik zabave koji:
 - se može protumačiti kao protuzakonita provizija, mito, isplata ili kršenje bilo kojeg zakona ili propisa (npr. ne možete si to sami priuštiti ili vratiti),
 - podrazumijeva gotovinu ili gotovinski ekvivalent,
 - je zatražen ili ponuđen u zamjenu za nešto drugo,

- je osobna usluga,
- je događaj kojem neće prisustvovati poslovni partner koji je uručio pozivnicu,
- nemojte skrivati niti pomagati u prikrivanju nudenja, davanja ili primanja poklona i ugošćavanja,
- nikada nemojte nuditi poklone ili ugošćavanje rođacima ili gostima poslovnog partnera, državnog službenika ili političkog dionika.

PITANJE U državi u kojoj trenutavno radim odbijanje poklona smatra se uvredom. Jedan od naših partnera iznenadio me posebnim poklonom. Što da napravim?

ODGOVOR Svaki poklon koji je dan kako bi protuzakonito utjecao na vašu prosudbu mora se odbiti te bez obzira na vrijednost prijaviti uz preduvjete za donošenje odluke. Ako je riječ o znaku pažnje, obavijestite izravno nadređenog rukovoditelja o svakom poklonu u vrijednosti višoj od 50 eura. Vaš izravno nadređeni rukovoditelj odlučit će može li se poklon zadržati, ponuditi u dobrotvorne svrhe ili vratiti osobi od koje je primljen. Svi pokloni, poslovni obroci i programirani događaji u vrijednosti višoj od 50 eura moraju biti evidentirani u registru poklone predmetne organizacijske jedinice neovisno o tome jesu li prihvaćeni. Ako se neki poklon ne evidentira, može se smatrati mitom. Pobrinite se da naši partneri budu upoznati s Etičkom kodeksom, uključujući našu politiku o primanju poklona i ugošćavanja.

PITANJE Važan poslovni partner poslao je pozivnicu na konferenciju. Znam da moramo sniziti troškove, ali kako je ponudio da pokrije i kotizaciju za događaj i troškove smještaja, mislim da bi bilo ispravno uzeti nekoliko slobodnih dana kako bih prisustvovao konferenciji koja će nam omogućiti pristup korisnim informacijama. To je dobitni aranžman za sve, zar ne?

ODGOVOR Ne, nije. Ako tako postupite, prekršit ćete Etički kodeks te narušiti integritet i ugled INA Grupe kao poštenog poslovnog partnera. Pozivnice u poslovne svrhe uvijek se moraju prijaviti i zatražiti od rukovoditelja pisano odobrenje. Ako je riječ o vrijednosti višoj od 50 eura, ona se također mora evidentirati u registru poklona predmetne organizacijske jedinice.

III.4.3. PRIJEVARA

Pod prijevarama spadaju sve vrste namjerne i nezakonite obmane. U to se ubraja i namjerno lažno predstavljanje ili prikrivanje materijalnih činjenica u svrhu poticanja nekog na djelovanje a radi dobivanja prednosti koja šteti. Prijevarama se može dogoditi i bez obmanjujućeg elementa kada osobe ili strane sklope tajni dogovor kako bi zaobišle nužan proces radi stvaranja lažnog prikaza stvarne poslovne radnje ili transakcije radi stjecanja vlastite koristi.

U INA Grupi predano se borimo protiv prijevarama i ne toleriramo prevarantske radnje. Kako bismo očuvali vrijednosti, imovinu i ugled INA Grupe, svatko od nas osobno je odgovoran za djelovanje u dobroj vjeri u skladu s važećim pravilima i propisima te moramo paziti postoji li bilo kakva naznaka prijevarama. Čak i zbog ignoriranja sumnje na prijevarama društvo INA Grupe i vi osobno možete snositi odgovornost.

ŠTO ČINITI

- Budite svjesni pravila i politika borbe protiv prijevarama.
- Uvijek se pridržavajte mjera i postupaka usmjerenih na sprječavanje prijevarama.
- Budite oprezni na svaki sumnjiv znak, događaj ili transakciju koji bi mogli dovesti do prijevarama INA Grupe.
- Uvijek dokumentirajte događaje i transakcije onako kako su se zaista dogodili.
- Osigurajte da svi poslovni postupci, uključujući, ali ne isključivo, procese nabave, provjere izvedbe i prihvaćanje računa, budu transparentni i omogućuju pošteno, nepristrano natjecanje i ocjenjivanje.
- Ako sumnjate na bilo kakvu prijevaramu ili znate za nju, odmah je prijavite Pravnim poslovima i usklađenosti poslovanja, Sigurnosti Društva ili Etičkom povjerenstvu.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada nemojte krivotvoriti podatke, potvrde ili verifikacijske dokumente i nikada ne prihvaćajte sumnjiv dokument.
- Nemojte se upuštati u posao za koji smatrate da bi mogao biti ili bi mogao prerasti u prijevaramu.
- Nikada nemojte zaobilaziti propise, procese i kontrole kako biste brže ili lakše obavili posao.

PITANJE Viši rukovoditelj, s kojim nemam redovite poslovne kontakte, šalje mi hitan i neobičan zahtjev za obradu naloga za plaćanje visoke vrijednosti. Što da radim?

ODGOVOR To je tipičan znak prijevarama. Uvijek slijedite postavljene procedure bez obzira na razinu zahtjeva. Ako ste sumnjičavi, još jednom provjerite izvor. Prijavite to rukovoditelju, Sigurnosti Društva i Etičkom povjerenstvu.

III.4.4. PRANJE NOVCA

INA Grupa se pridržava najviših standarda zabrane pranja novca. Pranje novca je postupak prikrivanja nezakonitih sredstava ili njihovo lažno predstavljanje kao zakonita sredstva, tako da kriminalno porijeklo ili priroda sredstava ostane skrivena u zakonitim poslovnim radnjama. Isto tako obuhvaća upotrebu zakonitih sredstava za podržavanje kaznenog djela ili terorizma.

U većini zemalja pod kaznena djela spada i ometanje istrage ili neprijavlivanje sumnje na pranje novca.

Nikad ne podilazimo, olakšavamo ili podržavamo pranje novca, odnosno:

- pridržavamo se svih važećih zakona i propisa protiv pranja novca,
- nikad nismo dio poslovanja kojima je cilj financiranje ili podržavanje zločina i terorizma,
- tražimo rješenja kojima ćemo umanjiti rizike postupcima borbe protiv pranja novca,
- poduzimamo razumne i odgovarajuće korake u određivanju i procjeni integriteta svojih poslovnih partnera.

ŠTO ČINITI

- Slijedite sva pravila i sve dodatne zahtjeve koji se odnose na vaše specifične poslovne aktivnosti kako biste upoznali svoje klijente.
- Prijavite sve nedoumice i sumnjive transakcije ili moguće pranje novca izravno nadređenom rukovoditelju.
- Provedite odgovarajuću dubinsku analizu o poslovnim partnerima i sredstvima, robi i imovini koju INA Grupa zaprima.
- Budite oprezni u pogledu bilo kakvog pokušaja plaćanja ili zahtjeva za plaćanje na načine koji odstupaju od uobičajene ili redovite poslovne prakse.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada nemojte poslovati s osumnjičenim zločincima ili imovinom stečenom kaznenim djelom, osim ako se vaše sumnje na odgovarajući način ne istraže i razriješe.
- Nikada ne razgovarajte o sumnjama u pranje novca s poslovnim partnerom.
- Nikada ne otkrivajte predmet istrage za koju znate.
- Nemojte krivotvoriti, prikrivati, uništavati dokaze ili rješavati se njih.
- Nikada nemojte stjecati, koristiti ili držati novac ili imovinu koji su možebitno stečeni nezakonitom imovinskom koristi.
- Nikada nemojte skrivati podrijetlo ili prirodu nezakonite imovine.
- Nikada nemojte sudjelovati u dogovoru koji može uključivati imovinu ili imovinsku korist stečenu kaznenim djelom.

PITANJE Kupac vas obavijesti da je omaškom prebacio fakturirani iznos s više računa društva pa je došlo do pozamašne preplate. Žele da im se taj povećani iznos vrati prijenosom novca na drugi račun.

ODGOVOR Prijavite incident rukovoditelju jer bi mogla biti riječ o pokušaju pranja novca ili se obratite Etičkom povjerenstvu.

III.4.5. TRGOVANJE NA OSNOVI POVLAŠTENIH INFORMACIJA I MANIPULIRANJE TRŽIŠTEM

U INA Grupi predano podržavamo poštena, otvorena tržišta vrijednosnim papirima, a među ostalim pošteno trgovanje javnim vrijednosnim papirima.

Trgovanje na osnovi povlaštenih informacija odnosi se na nezakonitu upotrebu povlaštenih informacija radi materijalnog probitka.

Povlaštene informacije su sve one informacije koje nisu javne, a koje su važne - te izravno i neizravno povezane s INA Grupom ili bilo kojim drugim društvom s kojim se javno trguje, i sa njihovim financijskim instrumentima - koje bi, ako bi postale javne, imale značajan utjecaj na cijene tih financijskih instrumenata.

„Financijski instrumenti” uključuju, ali nisu ograničeni, prenosive vrijednosne papire, instrumente tržišta novca, mogućnosti, terminske ugovore, „swap” (zamjenu) i ugovore s terminskim tečajem.

Insajderska je trgovina kada netko u posjedu insajderskih informacija:

- trguje, otkazuje ili izmjenjuje narudžbe za financijski instrument zbog insajderske informacije u svoje ime ili u ime treće strane,
- uputi punomoćnika da učini prethodno navedene radnje,
- dijeli te povlaštene informacije s nekim tko nema pravo na te informacije.

„Manipuliranje tržištem” ili „investicijska prijevara” je kada osoba širi lažne informacije, skriva važeće informacije ili provodi lažne transakcije koje su povezane s financijskim instrumentima ili izdavanjem istih radi manipuliranja cijenama.

PITANJE Uključeni ste u aktivnosti istraživanja, stoga znate za otkriće INA Grupe. Otkriće još nije objavljeno javnosti, ali kada bude objavljeno, povisit će cijene dionica. Možete li kupiti dionice da biste iskoristili ovu prednost?

ODGOVOR Ne, povjerljivi podaci smatraju se povlaštenim informacijama. Nitko ne smije na temelju takvih informacija kupiti Inine dionice niti ih otkriti bilo kojoj drugoj osobi.

ŠTO ČINITI

- Štitite povlaštene informacije čak i od nenamjernog otkrivanja.
- Prijavite ako vjerujete da je netko umiješan u trgovinu povlaštenim informacijama ili manipulaciju tržišta.

ŠTO NE ČINITI

- Nemojte kupovati ili prodavati financijske instrumente dok posjedujete povlaštene informacije u vezi s njima i nikada nemojte davati upute o tome trećoj strani.
- Nemojte neovlaštenim osobama unutar ili izvan INA Grupe, uključujući članove obitelji, bez odobrenja otkrivati povlaštene informacije.
- Nikada nemojte širiti tržišne glasine ili lažne informacije kako biste manipulirali cijenom financijskih instrumenata.
- Nikada nemojte otkrivati povlaštene informacije ili nekome davati savjete na temelju povlaštenih informacija.
- Nikada se nemojte koristiti povlaštenim informacijama za trgovinu vrijednosnim papirima ili nekome drugome savjetovati da to učini.

III.4.6. TOČNO IZVJEŠTAVANJE I INTEGRITET POSLOVNIH POSTUPAKA

Bilješke i izvješća vrijedna su imovina društva i moraju doista biti točna i sveobuhvatna. U INA Grupi bilježimo i stavljamo u izvješća informacije društva na iskren, točan i objektivan način.

Bilješke i izvješća sadrže financijske podatke (održavanje računovodstvenih knjiga) i druge podatke koji nisu financijski, poput opisa projekata i rezultata, tehničkih pojedinosti, procjena učinkovitosti, bilješki o ljudskim resursima, informacija o ljudskim pravima i sve druge informacije kojima se bilježi svakodnevno poslovanje društva, a koje su zakonski obavezne i važne za donošenje odluka te korporativnu prošlost INA Grupe. Krivotvorenje bilješki i krivo predstavljanje činjenica nije nikad utemeljeno i za to nema opravdanja. U INA Grupi ne toleriramo nikakve oblike lažnog izvješćivanja ili prikrivanja činjenica u izvješćima ili čak tumačenje istih činjenica na različite načine u različitim situacijama kako bi se postigli trenutačni ciljevi.

Integritet financijskih i drugih bilješki i izvješća vrlo je bitan za donošenje dobrih odluka, zaštitu naše vjerodostojnosti i ugleda, ispunjavanje pravnih i regulatornih obaveza, odgovornosti prema dioničarima i svim vanjskim dionicima.

Ako bilješke i izvješća ne vodimo točno, jasno i učinkovito, to može predstavljati značajan poslovni rizik koji može dovesti do pravnih posljedica i ugroziti ugled i financije te dovesti u nepovoljni položaj na tržištu.

ŠTO ČINITI

- Budite svjesni koje će se informacije bilježiti i njima pravilno upravljati, a koje informacije nisu potrebne.
- Svako izvješće, procjenu i prijedlog napravite iskreno i sveobuhvatno.
- Pobrinite se da sve odluke sadržavaju točne informacije.
- Pobrinite se da su sve transakcije pravilno odobrene te točno i potpuno evidentirane.
- Pobrinite se da su svi relevantni dionici propisno ovlašteni i navedeni u sustavima društva.

- Pobrinite se da se ne uspostavi ili održava nijedan neobjavljen ili nezabilježen iznos, fond ili imovina.
- Sve izdatke ispunite, provjerite i odobrite pravilno i u skladu s propisima INA Grupe.
- Prijavite svaku zabrinutost ili nepravilnost u vezi s izvješćivanjem, računovodstvom, revizijom ili bilo kojim drugim pitanjem unutarnje kontrole.

ŠTO NE ČINITI

- Ne izbjegavajte evidentiranje u poslovnim knjigama.
- Nikada nemojte obmanjivati donošenje odluka pogrešnim tumačenjem, prikrivanjem ili krivotvorenjem bilo koje informacije.
- Nikada nemojte namjerno unositi lažne ili zavaravajuće podatke u sustav, izvješće, dokument, evidenciju ili zahtjev za povrat troškova.
- Nikada nemojte krivotvoriti bilo koji financijski ili nefinancijski dokument, izvješće ili zapis.
- Ne pokušavajte utjecati na druge da učine bilo što što bi ugrozilo integritet financijskih ili nefinancijskih zapisa ili izvješća.
- Nikada nemojte skrivati, mijenjati, uništavati ili na drugi način neovlašteno postupati s informacijama

ili imovinom društva u vezi sa stvarnim, aktualnim, budućim ili mogućim revizijama, sudskim sporovima ili istragama državnih ili regulatornih tijela.

- Nemojte prodavati, prenositi ili raspolagati imovinom bez odgovarajuće dokumentacije i ovlaštenja.
- Nikada nemojte preuzimati ugovorne obveze za INA Grupu osim ako ste za to ovlašteni.
- Nemojte uklanjati ili uništavati zapise prije određenog roka čuvanja bez odobrenja.

PITANJE Rukovoditelj me zamolio da unesem tehničke i poslovne podatke u izvješće o statusu projekta koji je u tijeku za koje očekuje da će biti točni nakon zatvaranja projekta jer smatra da na taj način projekt „izgleda puno bolje i svejedno ćemo doći do tih brojeva“. Što da napravim?

ODGOVOR Falsificiranje zapisa i brojeva nije niti opravdano niti prihvatljivo. Prijavite incident Etičkom povjerenstvu.

III.5. ODANOST KORPORACIJI

Naša je odgovornost štiti ulaganja dioničara i omogućiti dugoročan povrat uloženog koji može konkurirati drugim vodećim kompanijama u industriji. Kako bismo to ostvarili, u INA Grupi izbjegavamo sukobe interesa. Štitimo interese, imovinu, poslovne tajne, intelektualno vlasništvo i omogućujemo zaštitu podataka u društvima INA Grupe.

III.5.1. IZBJEGAVANJE SUKOPA INTERESA

„Sukob interesa“ nastaje kada osobni odnosi, sudjelovanje u vanjskim aktivnostima ili interesi u nekom drugom poslovanju utječu ili se smatra da utječu na nezakonito utjecanje na odluke.

Situacije sukoba interesa moraju se izbjegavati, a radnici se moraju suzdržati od bilo kakvih radnji koje bi mogle utjecati na bilo koji način na njihovu sposobnost donošenja nepristranih i objektivnih odluka u ime INA Grupe ili bi mogle ugroziti interese INA Grupe. Sukobi interesa mogu ugroziti vaš ugled i ugled INA Grupe, može oštetiti interese INA Grupe i negativno utjecati na radni moral.

Luka Pavleković, predsjednik Etičkog povjerenstva i direktor Pravnih poslova i usklađenosti poslovanja

U INA Grupi postoji složen i bogat niz poslovnih i društvenih odnosa i aktivnosti. Stoga su neizbježne situacije osobne ili poslovne naravi, ovisno o tome postoji li vlastiti imovinski interes ili drugi osobni interes (npr. nepotizam), u kojima se radnici mogu naći. Takve situacije, koje nazivamo sukobom interesa, ako se na vrijeme ne uoče i prepoznaju, mogu negativno utjecati, ometati ili ozbiljno narušiti obavljanje radnih zadataka i interese INA Grupe. Svjesni smo da je radnicima samima ponekad teško prepoznati takve situacije dok se drugima može činiti da one postoje, iako ne postoje. Stoga pozivamo sve radnike da u slučaju razumne sumnje, bilo u vlastito namjeravano postupanje ili postupanje drugih osoba, prijave sumnju Etičkom povjerenstvu, a koje će takve sumnje na odgovarajući način i nepristrano, razmotriti. Ako je do sukoba interesa već došlo, Etičko povjerenstvo može poduzeti određene radnje kako bi se sukob uklonio, umanjio ili na drugi primjereni način kontrolirao.

Postoje brojne različite situacije u kojima može doći do sukoba interesa. Neki tipični utjecajni čimbenici uključuju, ali se ne ograničavaju na:

- drugi posao ili druga ovlaštenja,
- sudjelovanje u poslovnim partnerstvima ili privatnim društvima,
- poslovi ili odnosi bliže rodbine, ako vam je neki bliži rođak ili netko s kim imate privatni odnos kolega koji vam je podređen ili nadređen
- ulaganja.

Detaljniji opisi i pravila o čimbenicima koji mogu uzrokovati sukob interesa nalaze se u lokalnim propisima koji su u skladu s lokalnim zakonima.

ŠTO ČINITI

- Prijavite rukovoditelju sve vanjske poslove, izvršene usluge i svaku povezanost s konkurentima, kupcima, dobavljačima ili izvođačima te pribavite pisano odobrenje.
- Ishodite pisano odobrenje prije prihvaćanja bilo koje pozicije u nekom vanjskom odboru.
- Obavijestite rukovoditelja ako namjeravate ulagati u konkurenta, kupca, dobavljača ili izvođača i pribavite pisano odobrenje, osim u slučaju stjecanja dionica u trgovačkom društvu čije dionice kotiraju na burzi.
- Obavijestite rukovoditelja ako imate bilo kakav odnos koji bi mogao biti sukob interesa ili dovesti do njega.
- Potražite savjet od nadležne organizacijske jedinice ili Etičkog povjerenstva ako ste u nedoumici ili imate pitanja.

ŠTO NE ČINITI

- Nemojte nadzirati te utjecati na uvjete zaposlenja ili druge ugovorne odnose srodnika ili druge osobe s kojom ste u privatnom odnosu.
- Nikada nemojte pružati usluge u sklopu pothvata kojim se bavite kao dijelom svojeg posla u INA Grupi.
- Nikada nemojte ulagati u dobavljača, izvođača, kupca ili društvo klijenta ako sudjelujete u odabiru, ocjenjivanju, pregovorima ili poslujete s tim društvima. Isto vrijedi i ako nadzirete nekoga s takvom odgovornošću.

PITANJE Kao zaposlenik društva INA Grupe želio bih podržati poslovni pothvat svoje supruge. Trebao bih voditi pregovore kao predstavnik društva. Je li to u sukobu s mojim radnim obvezama?

ODGOVOR Morate to prijaviti rukovoditelju i dobiti pisano odobrenje rukovoditelja koji u odnosu na vas ostvaruje prava poslodavca, koji će potom odlučiti je li to sukob interesa.

PITANJE Ako uspostavam romantičnu vezu s kolegom/kolegicom, je li to problem s etičkog stajališta?

ODGOVOR Samo po sebi nije neetično, međutim može biti problem ako situacija uključuje sukob interesa. Taj odnos ne bi trebao utjecati na vaše profesionalne odluke. Molimo da se posavjetujete s rukovoditeljem ili nadležnim etičkim službenikom kako biste pronašli prikladno rješenje. Važno je i pridržavati se pravila ponašanja na radnom mjestu.

PITANJE Može li sukob interesa proizići iz prijateljskih ili obiteljskih odnosa?

ODGOVOR Sukobi interesa mogu proizići iz bilo koje vrste osobnog odnosa koji utječe na odluke donesene u interesu INA Grupe ili omogućuje korištenje informacija prikupljenih u ime INA Grupe u privatne svrhe. Međutim, lokalnim zakonom utvrđene su primjenjive obveze davanja izjave. Ako imate pitanja vezano uz to što je potrebno objaviti u pisanom obliku, posavjetujte se s izravnim rukovoditeljem ili partnerom ljudskih resursa.

III.5.2. ZAŠTITA IMOVINE DRUŠTVA

INA Grupa posjeduje brojnu materijalnu i nematerijalnu imovinu, financijske i nefinancijske resurse značajne vrijednosti. Dužni smo čuvati tu imovinu radi odgovarajućih i razboritih poslovnih ciljeva. Smatramo da je loše upravljanje ili nedovoljno upravljanje bilo kakvom imovinom i resursima društva oštećivanje interesa dioničara.

Radnici, dobavljači, izvođači radova i poslovni partneri INA Grupe obvezani su preuzeti odgovornost za očuvanje integriteta kao i za primjerenu, ekonomičnu i učinkovitu upotrebu imovine INA Grupe. Svaki radnik i svaki ovlaštena osoba smije upotrijebiti sredstva, imovinu i resurse društva INA Grupe samo u zakonite i ovlaštene poslovne svrhe.

Prenosiva poslovna oprema ili poslovna oprema za rad od kuće (npr. prijenosna računala i mobilni telefoni) koju su dobili radnici na korištenje i dalje su vlasništvo društva INA Grupe i moraju se pažljivo upotrebljavati.

ŠTO ČINITI

- Prijavite svaku krađu, zlouporabu ili rasipanje imovine ili sredstava društva čim za to saznate.
- Tijekom planiranja i izvođenja aktivnosti uvijek težite ekonomičnom rješenju koje dugoročno štedi resurse tvrtke.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada se nemojte koristiti imovinom i objektima društva u privatne svrhe, osim kada je to izričito odobrio rukovoditelj koji ostvaruje prava poslodavca u skladu s primjenjivim pravilima.
- Nemojte iskorištavati radno vrijeme za osobne aktivnosti.

PITANJE Trebat ću prijevoz građevinskog materijala u blizini rute kojom ide kamion društva. Je li problem ako zamolim vozača da malo skrene kako bi mi pomogao?

ODGOVOR Imovinom društva možete se koristiti u privatne svrhe samo na temelju odobrenja poslodavca izdanog u skladu s primjenjivim pravilima. Ako otkrijete takve postupke, prijavite to rukovoditelju, Sigurnosti društva ili Etičkom povjerenstvu.

III.5.3. ZAŠTITA POSLOVNIH TAJNI, POSLOVNE INFORMACIJE

U INA Grupi prikupljamo informacije isključivo na pošten i strogo zakonit način. Upotrebljavamo javno dostupne izvore informacija samo za procjenu poslovanja, potrošača, konkurenata, dobavljača i tehnoloških trendova ili postupanja poput planiranog predlaganja novog zakona ili neke druge pravne mjere i komunikacijske kampanje.

Informacije, podaci i znanja su ključna imovina INA Grupe i njezinih poslovnih partnera. Svi radnici i poslovni partneri odgovorni su za zaštitu povjerljivosti, integriteta i pristupa podacima koji su nastali, kojima se pristupa, koji se mijenjaju, prenose, pružaju, pohranjuju ili upotrebljavaju u INA Grupi ili u poslovnim odnosima s INA Grupom, bez obzira na stvarno mjesto na kojem se nalaze i oblik pohranjivanja (elektronički, na papiru, neki drugi fizički format itd.).

Stvorili smo sveobuhvatni okvir za informacije koje se smatraju ključnim i osjetljivim, zahvaljujući čemu možemo ublažiti rizike koji nastaju zbog njihove neprikladne upotrebe i osigurati odgovarajuću zaštitu podataka od neovlaštenog dijeljenja, upotrebe, izmjene ili gubitka.

ŠTO ČINITI

- I internu i eksternu komunikaciju obavljajte s velikom pažnjom.
- Pazite na povjerljivost informacija i druga relevantna pravila te se koristite oznakama upozorenja za klasificiranje i zaštitu svojih povjerljivih informacija. Omogućite pristup poslovnim informacijama samo osobama za koje je nužno da ih znaju.
- Neka svi zaposlenici i vanjske strane, uključujući potencijalne poslovne partnere, potpišu ugovore o povjerljivosti ako žele primati bilo koje poslovne informacije ili imati pristup njima.

ŠTO NE ČINITI

- Nemojte davati nikakve izjave ako niste osoba koja je ovlaštena za otkrivanje danih informacija.
- Nemojte zahtijevati niti stjecati tajne podatke iz bilo kojeg izvora, posebno od poslovnih partnera i konkurenata, i ne tražite pristup ograničenim informacijama.
- Nemojte otkrivati niti činiti dostupnim trećim stranama povjerljive poslovne podatke naših kupaca, dobavljača ili poslovnih partnera.
- Nemojte otkrivati niti upotrebljavati nikakve povjerljive informacije koje su u vlasništvu drugih trećih strana

PITANJE Što trebam učiniti ako pronađem povjerljive ili na neki drugi način osjetljive podatke u pisaču na hodniku?

ODGOVOR Ako je očito tko je vlasnik, odmah mu ih vratite i skrenite mu pozornost na informacijsku sigurnost. Ako vlasnik nije poznat, obavijestite organizacijsku jedinicu nadležnu za sigurnost ili informacijsku sigurnost.

III.5.4. ZAŠTITA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA

Općenito, intelektualno je vlasništvo nešto jedinstveno što smo stvorili. Ono uključuje, između ostalog, autorska prava, patente, dizajn i zaštitne znakove, poslovne tajne, interna znanja, a može biti:

- nešto što smo izumili, poput novog proizvoda, tehničkog rješenja, razvoja ili procesa stvorenog unutar društva INA Grupe,
- dizajn ili izgled proizvoda,
- brand ili logotip,
- pisani rad, uključujući sadržaj web-mjesta ili brošure,
- umjetnički rad, poput fotografije ili ilustracije,
- računalni softver.

U INA Grupi redovito nastaju vrijedne poslovne ideje, strategije i ostale poslovne informacije koje su vlasništvo društva i koje je potrebno zaštititi.

Takve informacije nastaju kao rezultat radnji INA Grupe i dio su intelektualnog kapitala koji je moguće, u određenim slučajevima, zakonski zaštititi.

Intelektualno vlasništvo koje je stvoreno ili kupljeno resursima INA Grupe postaje vlasništvo društva člana INA Grupe i ne može biti privatno / osobno vlasništvo.

U sklopu zaštite svoga intelektualnog vlasništva možemo:

- spriječiti druge da upotrebljavaju ono što smo stvorili bez našeg dopuštenja,
- drugima naplatiti pravo upotrebe onog što smo stvorili.

U skladu s tim u INA Grupi poštujemo tuđa djela i pazimo kako ne bismo povrijedili tuđa prava intelektualnog vlasništva i očekujemo isto od drugih.

ŠTO ČINITI

- U bilo kakvim ugovorima sa zaposlenicima i poslovnim partnerima jasno navedite tko ima prava intelektualnog vlasništva.

- Zamolite pravnike da sastave ugovore o povjerljivosti podataka ako je vaš projekt iznimno složen i uključuje mnogo različitih strana s intelektualnim vlasništvom.
- Pobrinite se da vaši ugovori o radu, licencije, kupoprodajni ugovori i ugovori o prijenosu tehnologije štite vaše intelektualno vlasništvo.
- Ako je prikladno, uključite autorska prava, obavijest u kojoj se navodi vaše ime i godina kada je vaš materijal objavljen.
- Osigurajte da istraživanje, razvoj ili marketing bilo kojeg novog ili modificiranog proizvoda ili procesa ne krše prava intelektualnog vlasništva drugih.

ŠTO NE ČINITI

- Nemojte „posuditi” tuđu ideju ili kopirati određeni proizvod ili uslugu.
- Nemojte se koristiti nijednim brendom INA Grupe ili elementima brenda ako niste sigurni u pravila upravljanja njime.
- Nemojte preuzimati nelicencirani softver na bilo koje računalo INA Grupe ili drugi uređaj.
- Nemojte se koristiti materijalima zaštićenim autorskim pravima ili trgovačkim znakovima trećih strana u materijalima koji se proizvode bez posebnog dopuštenja vlasnika autorskih prava.
- Nikada svjesno ne kršite prava intelektualnog vlasništva bilo koje druge strane.

PITANJE Još imam neke korisne materijale, opise procesa s prethodnog radnog mjesta. Mogu li ih upotrijebiti za poboljšanje procesa rada INA Grupe?

ODGOVOR Upotreba materijala prikupljenih s prethodnog radnog mjesta bilo bi kršenje prava intelektualnog vlasništva čak i ako ga je izradio isti kolega u dotičnoj tvrtki. Profesionalno iskustvo može se koristiti samo uz dužno poštivanje zaštitnih znakova, patenata i sličnog vlasništva drugih strana.

III.5.5. ZAŠTITA PODATAKA, DIGITALNI SUSTAVI

U INA Grupi predano njegujemo kulturu kibernetске sigurnosti koju podupiremo diljem svog vrijednosnog lanca.

IT rješenjima i propisima predano radimo kako bismo osigurali povjerljivost, integritet i dostupnost elektronički pohranjenih podataka tijekom cijelog vijeka trajanja podataka, od pohrane, obrade i prijenosa istih podataka.

Zbog toga:

- svaki korisnik koji je dio upravljanja, upotrebe ili rada na IT infrastrukturi INA Grupe mora redovito pohađati obuku o informatičkoj sigurnosti,
- prava pristupa upotrebi informatičke infrastrukture dopuštena su samo provjerenim i ovlaštenim korisnicima i to samo u opsegu koji im je potreban.

Računalni hardver i softver i sve informacije koje se nalaze na digitalnim sustavima INA Grupe te informacije INA Grupe koje se nalaze na kućnim digitalnim sustavima i ostalim digitalnim sustavima koji ne pripadaju INA Grupi smatraju se vlasništvom društva INA Grupe.

Upotreba interneta u svrhe koje nisu poslovne, dopuštena je ako ne ugrožava zaštitu sustava i mreže, učinkovitost ili stabilnost i ne upliće se u provođenje poslovnih zadataka.

Kako bismo osigurali zaštitu u granicama zakona privatnosti i zaštite podataka, u INA Grupi smo zadržali prava pristupa i nadzora uređaja i podataka koji su na njima pohranjeni u svrhu održavanja ili kako bismo ispunili poslovne ili pravne uvjete.

ŠTO ČINITI

- Budite svjesni politika i propisa INA Grupe o informatičkoj i informacijskoj sigurnosti.
- Što je prije moguće u procesu utvrdite pogreške i nedostatke elektronički pohranjenih podataka, upravljajte njima i ispravljajte ih.
- Sva oštećenja, zlouporaba ili drugi problemi u informacijskoj infrastrukturi, elementu informacijske infrastrukture ili elektronički pohranjenim informacijama koji pripadaju INA Grupi moraju se odmah prijaviti..

ŠTO NE ČINITI

- Nikada se nemojte koristiti elektroničkim komunikacijskim sustavima društva u neovlaštene svrhe ili za neovlašten prijenos podataka.
- Nemojte se koristiti neovlaštenom opremom (npr. nezaštićenim privatnim uređajima) za pohranjivanje korporativnih informacija.

PITANJE Nisam mogao završiti prioritetni zadatak prije kraja dana. Kako bih ga dovršio kod kuće, jednostavno ga pošaljem na svoju privatnu e-adresu. Može li to biti problem?

ODGOVOR Da, moglo bi. Radi zaštite poslovne tajne poslovnu dokumentaciju prosjeđujete samo unutar korporativnog sustava. Kršenje tog pravila može značiti povredu poslovne tajne. To je primjenjivo na vanjski prijenos podataka društva na bilo koji uređaj za pohranu podataka.

PITANJE Upravo ste saznali da kolega redovito posjećuje neprikladne mrežne stranice tijekom radnog vremena koristeći se korporativnom mrežom.

ODGOVOR Posjećivanje zabranjenih mrežnih stranica i korištenje radnog vremena za privatne aktivnosti kršenje je Etičkog kodeksa i pravila prihvatljive uporabe. Prijavite to rukovoditelju!

III.6. POVJERLJIVI POSLOVNI ODNOSI I ODGOVORNI ODNOSI S DIONICIMA

U INA Grupi predano širimo duh i praksu odgovornog i održivog poslovanja diljem cijelog vrijednosnog lanca i težimo poslovnim odnosima koji se temelje na povjerenju i odgovornoj komunikaciji s vanjskim dionicima.

III.6.1. ODNOSI I KOMUNIKACIJA S POSLOVNIM PARTNERIMA

Iskren i pravilan pristup klijentima, dobavljačima, posrednicima, partnerima i drugim poslovnim partnerima temelj je uspješnog i dugoročnog poslovnog odnosa. Zbog toga pazimo na potrebe klijenata, dobavljača i poslovnih partnera. Trajno nadziremo, procjenjujemo i poboljšavamo svoje proizvode, usluge, tehnologije i poslovne postupke, kako bismo isporučili kvalitetu, sigurnost i pouzdanost na svakom koraku diljem vrijednosnog lanca.

U INA Grupi odnosi s klijentima, dobavljačima i ostalim poslovnim partnerima temelje se na uzajamnom povjerenju i poštovanju. U INA Grupi predano se pridržavamo svake ugovorne obaveze.

Radnici trebaju paziti da svaka komunikacija koja potječe od njih ne samo da se odražava na INA Grupi nego može biti upotrijebljena u istragama. Točna i prikladna komunikacija bez ikakvih netočnih navoda je obavezna.

Gábor Horváth,
glavni financijski direktor

Od naših radnika i svih poslovnih partnera očekujemo ponašanje u skladu s visokim etičkim načelima. INA Grupa teži biti pouzdan partner koji se vodi najvišim standardima poslovanja te bira poslovne partnere koji slijede organizacijske vrijednosti naše kompanije. Takav način pridonosi transparentnijem i učinkovitijem poslovanju te kvalitetnijim odnosima. Etički kodeks daje smjernice našim radnicima kako komunicirati u poslovnim odnosima, ali i našim partnerima omogućuje uvid u kulturu koju njeđujemo unutar kompanije.

ŠTO ČINITI

- Slijedite najviše standarde ponašanja u usmenoj i pisanoj komunikaciji.
- Pružajte istinite, pravovremene, odgovarajuće, točne i razumljive informacije o našim aktivnostima, proizvodima i uslugama.
- Pružajte istinite i točne informacije u svakoj komunikaciji.
- Tretirajte sve poslovne informacije kao povjerljive dok se njihovo otkrivanje ne odobri
- Budite oprezni u komunikaciji i izbjegavajte upotrebu obmanjujućih riječi..

ŠTO NE ČINITI

- Nikada nemojte davati lažne ili obmanjujuće informacije.
- Nemojte iznositi spekulativna mišljenja ili osobne stavove o bilo kojem poslovnom pitanju.
- Nemojte se šaliti s povjerljivim informacijama i o ozbiljnim stvarima.
- Nikada nemojte namjerno pogrešno tumačiti bilo koju informaciju ili iznositi pogrešna tumačenja za trenutačne ciljeve.

PITANJE Podaci o proizvodu opisani u letku nisu potpuno točni, ali vaš kolega kaže da je to samo marketing. Je li to pravi pristup?

ODGOVOR Ne, nije. Svaka komunikacija mora sadržavati istinite i točne informacije. Prijavite problem rukovoditelju ili se obratite Etičkom kodeksu.

III.6.2. SURADNJA S LOKALNIM ZAJEDNICAMA

INA Grupa doprinosi gospodarskom rastu, podizanju životnog standarda i društvenog razvoja u svim regijama u kojima posluje. Doprinosimo razvoju zajednica s gospodarskog, ekološkog i društvenog stajališta, a društvenim angažmanom doprinosimo stvaranju okruženja za bolji život i gospodarsko jačanje zajednica. Osim što otvaramo nova radna mjesta, zajednicama u kojima djelujemo vraćamo vrijednost kroz plaćanje poreza i služimo javnom dobru kroz aktivnosti usmjerene na unapređenje zdravlja, kulture i obrazovanja.

U INA Grupi:

- tražimo način suradnje u otvorenom i transparentom dijalogu i savjetovanjima s lokalnim zajednicama i drugim predstavnicima građanskog društva koji imaju opravdane interese u našim poslovanjima ili koja na njih utječu,
- trudimo se razviti lokalne zajednice,
- potičemo sudjelovanje radnika u podržavanju razvoja lokalnih zajednica i društvene inicijative.

ŠTO ČINITI

- Uvijek se pridržavajte lokalnih zakona i propisa u svakoj zajednici i zemlji u kojoj INA Grupa posluje.
- Uvijek poštujujte temeljna ljudska prava i budite svjesni potreba lokalne zajednice.
- Poštujte kulturu i običaje zajednica i zemalja (sve dok nisu u suprotnosti s načelima ovog Etičkog kodeksa).
- Tražite poslovna rješenja koja zadovoljavaju potrebe lokalne zajednice.
- Nastojte zaposliti kvalificirano lokalno osoblje kad god je to moguće.

ŠTO NE ČINITI

- Lokalnim zajednicama nikada nemojte davati lažne ili neprikladne informacije.
- Nikada nemojte kršiti pravila ZZSO-a kako ne biste ugrozili lokalnu zajednicu i njezin okoliš.

PITANJE Kao zaposlenik društva INA Grupe osjećam se odgovornim za lokalne zajednice i okoliš. Mogu li pokrenuti dobrovoljne akcije u suradnji s lokalnom institucijom?

ODGOVOR Da, možete. INA Grupa podržava volontiranje. Molimo javite se rukovoditelju kako biste razgovarali o tome.

III.6.3. NAŠI STAVOVI U ODNOSU NA POLITIČKE AKTIVNOSTI

U INA Grupi ne želimo biti izravno uključeni u političke radnje i ne pokušavamo ostvariti nikakve političke ciljeve, a istovremeno pažljivo se pridržavamo svih zakona kojima se regulira uključenost društava INA Grupe u političkim aktivnostima i/ili davanje političkih doprinosa.

U INA Grupi ne sponzoriramo, doniramo ili podržavamo političke programe, stranke i sve ostale organizacije i događaje koje netko od njih organizira. Međutim, u INA Grupi prepoznajemo pravo radnika da slobodno odlučuju žele li sudjelovati u politici i ne zabranjujemo političko djelovanje radnicima. Međutim, radnici političke aktivnosti ne smiju provoditi u ime INA Grupe ili kada su u sukobu s interesima Grupe.

ŠTO ČINITI

- Imajte na umu da vaše političke izjave nisu izjave INA Grupe i da ih se nikada ne smije prikazivati kao izjave INA Grupe. Ne govorite u ime INA Grupe.
- Jasno dajte do znanja da su pojedinačni politički stavovi i postupci osobni i da nemaju nikakve veze s INA Grupom.
- Obavijestite rukovoditelja ako vaše političke aktivnosti mogu dovesti do sukoba interesa.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada se nemojte koristiti nazivom, brendom ili elementima brenda INA Grupe ili bilo kojeg društva INA Grupe kada provodite političke aktivnosti.
- Nikada nemojte navoditi ljude da vjeruju da se INA Grupa opredijelila za bilo koju političku stranku ili pokret.
- Nikada nemojte iskoristiti radno vrijeme ili bilo koju opremu INA Grupe za podršku političkim aktivnostima.
- Ne provodite političke aktivnosti, npr. organizaciju kampanje, prikupljanje sredstava na radnom mjestu.
- Nemojte se koristiti svojom pozicijom u INA Grupi da biste utjecali na bilo koju drugu osobu da podupire bilo koje političare ili političke stranke ili pokrete.

III.6.4. ODNOSI S VLADOM I ZAGOVARANJE

U svim djelovanjima INA Grupe nastupamo u dobroj vjeri i na pošten način, u skladu sa svim primjenjivim zakonima i koristimo samo dopuštene metode.

U INA Grupi želimo razviti dobre i transparentne odnose s vladinim službenicima i službenicima EU-a te svim ostalim vanjskim dionicima, uključujući predstavnike i članove državnih i međunarodnih udruga. Zagovaranje (lobirajuća aktivnost) u INA Grupi oduvijek je bilo u skladu s lokalnim zakonima i pravilima zemlje u kojoj radi. Kako neke zemlje imaju posebna ograničenja na vrijednost i vrstu darova i gostoprimstva koje njihovi službenici smiju primati, tome je potrebno posvetiti posebnu pažnju.

U INA Grupi plaćamo poreze i potičemo transparentnost u svim financijskim transakcijama. Isto tako uzimamo u obzir odgovorno plaćanje poreza kao dio naše društvene odgovornosti. Nikad ne sudjelujemo u radnjama koje su usmjerene izbjegavanju poreza i usklađujemo se u potpunosti s primjenjivim zakonima i međunarodnim pravilima o porezima i transfernim cijenama. Isto se očekuje od naših poslovnih partnera iz cijelog vrijednosnog lanca.

INA Grupa artikulira svoje opredjeljenje u pogledu svog etičnog djelovanja među trgovinskim organizacijama, industrijskim udrugama, organizacijama više dionika te među lokalnim, regionalnim i globalnim partnerstvima što promiču i unaprjeđuju vrijednosti održivog razvoja.

ŠTO ČINITI

- Uvijek budite svjesni i pridržavajte se zakona i zakonskih propisa.
- Otvoreno, ali oprezno surađujte s dužnosnicima koji provode vladine ili ovlaštene istrage.
- Obavijestite rukovoditelja ili Pravne poslove i usklađenost poslovanja i tražite savjet od njih prije pružanja informacija u bilo kojem nerutinskom postupku.

- Pribavljajte informacije u skladu sa zakonima i propisima o lobiranju zemalja u kojima poslujemo.
- Provjerite rade li lobističke tvrtke ili savjetnici zakonito i da ne slijede suprotstavljene lobističke interese na temelju zadataka trećih strana.

ŠTO NE ČINITI

- Nikada nemojte kršiti porezne propise.
- Nikada nemojte dovoditi u zabludu istražitelja u sklopu kaznene istrage ili drugog državnog ili nadzornog inspektora.
- Nikada nemojte pokušavati na bilo koji način ometati prikupljanje informacija, podataka, dokaza ili zapisa službenika u kaznenim istragama ili nadzornih istražitelja koji su za to ovlašteni.
- Nikada nemojte skrivati, mijenjati ili uništavati dokumente, informacije ili zapise koji su predmet istrage.
- Nikada nemojte pokušavati spriječiti druge zaposlenike u davanju točnih informacija.

PITANJE Državni službenik kontaktira s vama tijekom istrage kako bi zatražio informacije. Možete li otkriti povjerljive informacije?

ODGOVOR Morate dati istinite informacije nadležnim tijelima i surađivati s njima, ali i slijediti interne procedure! U slučaju nerutinskih postupaka obavijestite izravno nadređenog rukovoditelja i Pravne poslove i usklađenost poslovanja te tražite njihov savjet prije nego što otkrijete informacije nadležnim tijelima.

III.6.5.

ULAGANJE U DRUŠTVO, SPONZORSTVO I DONACIJE

U INA Grupi predano djelujemo kao društveno odgovorna korporativna organizacija. Prepoznajemo socijalne i društvene potrebe i izazove u svim oblicima. Svojim aktivnostima ulaganja u zajednicu omogućujemo društvene koristi i financijski povrat. Smatramo da su društvene organizacije alati i sredstva kojima se mogu riješiti društveni problemi. Nastojimo podupirati društvene inovacije, podržavamo volonterske aktivnosti svojih radnika i uvijek nam je cilj podržavati projekte i osobe koji promoviraju naše vrijednosti.

Redovito pružamo izvješća o korporativnim donacijama i sponzorstvima na otvoren i transparentan način. U skladu s tim surađujemo i sudjelujemo samo s dobro uređenim i transparentnim organizacijama, kojima se dobro upravlja i koje posluju na način na koji posluju društva INA Grupe. Kako bismo sačuvali povjerenje koje nam je pruženo, razvili smo transparentan i reguliran sustav sponzorstva i doniranja u dobrotvorne svrhe.

U INA Grupi očekujemo od svakog subjekta kojeg smo sponzorirali i kojeg podržavamo da se pridržava naših vrijednosti i načela. U INA Grupi zadržavamo pravo na raskid ili povlačenje bilo kakvog sponzorstva od korisnika koji ne djeluje u skladu s našim vrijednostima.

ŠTO ČINITI

- Tražite poslovna rješenja koja rješavaju socijalne izazove.
- Uložite napor kako bi se stvarala partnerstva koja podržavaju društvene inovacije i socijalna poduzeća.
- Uvijek uzmite u obzir da sva korporativna sponzorstva i aktivnosti darivanja trebaju biti u skladu s politikama, načelima i standardima INA Grupe.

ŠTO NE ČINITI

- Nemojte podržavati subjekte koji krše našu politiku nulte tolerancije na korupciju, protumonopolske propise, ljudska prava i pravila ZZSO-a ili koji ozbiljno ili opetovano krše naše etičke vrijednosti niti im davati donacije.
- Nemojte podržavati bilo koje subjekte koji diskriminiraju na bilo kojoj osnovi ili čiji su imidž ili aktivnosti povezani s diskriminirajućim praksama niti im davati donacije
- Nemojte sponzorirati događaje koji vrijeđaju etiku, javni moral ili zdrav razum.
- Nemojte sponzorirati događaje ili subjekte koji imaju nerazmjerno negativan utjecaj na okoliš ili negativan utjecaj na društvo i koji nemaju učinkovite mjere za ublažavanje njihova utjecaja.

III.6.6.

JAVNO OBJAVLJIVANJE, DRUŠTVENI MEDIJI I ODNOSI S MEDIJIMA

U INA Grupi predano radimo na odgovornom komuniciranju. Javnosti omogućujemo redovite, potpune, sveobuhvatne i istinite informacije o svojim aktivnostima i namjerama putem odgovarajućih medija. Cilj nam je razviti pozitivan i izrazito stručan odnos s medijima. Odgovorna komunikacija služi i kao sredstvo promoviranja etičnosti. U društvima INA Grupe podržava se otvorena, transparentna, uravnotežena komunikacija s vanjskim dionicima u oba smjera.

Svaka komunikacija koja je javna i u ime INA Grupe te je usmjerena prema medijima i ulagačima smatra se javnim iznošenjem informacija koje mora biti provedeno pažljivo i uz dobro razumijevanje pravnih i medijskih pitanja, i zbog toga je dopuštena samo uz odgovarajuća odobrenja.

Ne toleriramo obmanjivanje javnosti i to može biti kršenje regulatornih pravila s ozbiljnim posljedicama za INA Grupu i pojedinca koji je u tome sudjelovao. U INA Grupi objavama na društvenim medijima upravlja organizacijska jedinica Korporativnih komunikacija i marketinga. U ime INA Grupe ili bilo kojeg društva INA Grupe i zabranjeno im je objavljivati, dijeliti i na bilo koji drugi način otkrivati informacije društava INA

Grupe, posebno zaštićene poslovne informacije, te im je zabranjeno pozivati se na INA Grupu na bilo koji način koji je protivan našim vrijednostima.

ŠTO ČINITI

- Obavijestite Korporativne komunikacije i marketing, organizacijsku jedinicu koja se bavi odnosima s investitorima ili službu za javne poslove, ovisi što je primjenjivo, i tražite savjete od njih prije nego što bilo kojem medijskom osoblju pružite bilo kakve informacije o pitanjima društva, čak i neslužbeno.
- Osigurajte odobrenje svog rukovoditelja za bilo kakvu vanjsku prezentaciju koja se kvalificira kao javna objava, uključujući i one održane na profesionalnim forumima.
- Provjerite jesu li sve navedene informacije istinite, točne, potpune i ispravne.
- Ponašajte se odgovorno na društvenim mrežama. Uvijek se pridržavajte naših etičkih standarda i uzmite u obzir da se vaše izjave mogu prepoznati kao komunikacija INA Grupe koja se može odraziti na INA Grupu.

ŠTO NE ČINITI

- Nemojte javno objavljivati korporativne informacije ako za to niste ovlašteni.
- Nikada nemojte davati obmanjujuće ili neistinite informacije.
- Nikada nemojte objavljivati obmanjujuće, agresivne, uvredljive, diskriminirajuće, štetne sadržaje ili bilo koji oblik neetičnih oglasa, mišljenja ili reklama.

PITANJE Budući da su javne objave na Facebooku dio moje privatne sfere, mogu otvoreno izraziti svoje mišljenje o bilo čemu i bilo kome, zar ne?

ODGOVOR Ako to ne ispunjava očekivanja Etičkog kodeksa i baca loše svjetlo na INA Grupu, postoji rizik da prekršite etičke standarde. Dobro razmislite o sadržaju koji dijelite putem društvenih mreža.

IV. PRIJAVA NEETIČNOG PONAŠANJA

Prijava neetičkog ponašanja podnosi se Etičkom povjerenstvu INA Grupe ili Etičkom službeniku u pojedinom društvu INA Grupe. Etičkom povjerenstvu INA Grupe može biti poslana elektronička pošta na adresu elektroničke pošte: eticko.povjerenstvo@ina.hr ili pismeno na adresu: Republika Hrvatska, Zagreb, Av. V. Holjevca 10, p.p. 555 s obveznim naznakama "Za Etičko povjerenstvo INA Grupe" i "Bez otvaranja". Etičko povjerenstvo INA Grupe ima i telefonsku liniju s automatskom telefonskom tajnicom broj: +385 (1) 64-52-454. Ta je linija dostupna 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu.

U svim komunikacijama s Etičkim povjerenstvom INA Grupe moguće je koristiti materinji jezik. Potrebno je obratiti pažnju na činjenicu da su ispitni postupci učinkovitiji ako se pruži što više potankosti o neetičnom postupanju, uključujući i ime podnositelja prijave. Anonimne prijave bit će ispitane samo ako se pretpostavlja da se radi o izrazito ozbiljnom kršenju Kodeksa. Sama procedura razmatranja prijava podnesenih Etičkom povjerenstvu opisana je u dokumentu Pravila Etičkog postupka, objavljenom na službenoj internetskoj stranici društva INA – Industrija nafte, d.d. (www.ina.hr).

